

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

18. заседание

Срѣда, 27 мартъ 1940 г.

(Открито въ 16 ч.)

Председателствувалъ подпредседателътъ Димитъръ Пешевъ. Секретари: Александъръ Загоровъ и Ангелъ Вълчевъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		Н. Василевъ	361
Отпуски :	357	М-ръ Д. Божиловъ	362, 366
Питане :	357	3. За измѣнение и допълнение на закона за разши-	
Предложения :	357	рение на желѣзнопътната мрежа и на приста-	
По дневния редъ:		нищата. (Първо четене — разискване)	366
Законопректи: 1. За разрешаване на министра на		Говорили: П. Стайновъ	369
желѣзниците, пошитъ и телеграфитъ да поеме		М-ръ Д. Божиловъ	374
задължение за нуждитъ на Главната дирекция		М. Ковачевъ	375
на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ въ раз-		Сесия — продължение.	
мѣръ на 400.000.000 л., платими за повече отъ		Указъ № 14, отъ 26 мартъ 1940 г., за продълже-	
три бюджетни години. (Второ четене)	357	ние заседанията на първата редовна сесия на	
2. За посрѣщане извънреднитъ разходи по обез-		XXV-то обикновено Народно събрание до 1 юний	
печаване сигурността на страната. (Второ четене)	358	1940 г. (Прочитане отъ министъръ-председателя	
Говорили: Н. Джанковъ	359	Б. Филловъ)	362
Т. Поляковъ	359	Дневенъ редъ за следващото заседание	377
И. Петровъ	360		

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: (Звъни) При-
съствуватъ нуждниятъ брой народни представители. Обя-
вявамъ заседанието за открито.

(Отсъствуватъ следнитъ народни представители: Ата-
насъ Каишевъ, Георги Свинаровъ, Георги Чалбуровъ, Ди-
митъръ Митковъ, Иванъ п. Константиновъ, Иванъ Гърковъ,
Илия Славковъ, Матю Ивановъ, Никола Мушановъ, Петъръ
Грънчаровъ, д-ръ Петъръ Кьосеивановъ, Симеонъ Симео-
новъ, Стефанъ Керкенецовъ и Тотю Маровъ)

Има да направя следнитъ съобщения.

Председателството е разрешило отпускъ на следнитъ на-
родни представители: на г-нъ Никола Мушановъ — 3 дни
и на г-нъ Иванъ П. Гърковъ — 1 день.

Постъпило е питане отъ софийския народенъ представи-
тель г-нъ Ангелъ Държански до г-на министра на земедѣ-
лието и държавнитъ имоти относно аферата съ слънчогле-
довото семе на земедѣлци-стопани въ Софийска и Новозел-
ска околии.

Питането ще бѣде изпратено на г-ка министра да ст-
говори.

Постъпило е отъ Министерството на търговията, про-
мишлеността и труда предложение за одобряване 1-го го-
становление на Министерския съветъ, взето въ заседанието
му отъ 15 мартъ 1940 г., протоколъ № 42, относно доставя-
нето на държавата електролитна медъ отъ французкото
дружество на минитъ при „Луда-Яна“, а. д. — агенция Со-
фия, която то ще внася въ страната срещу изнесенитъ отъ
него отъ собственитъ му периметри и концесии медни руди.

Да се разведе. Ще бѣде поставено на дневенъ редъ.
Минаваме къмъ първата точка отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроектъ за разрешаване на министра
на желѣзниците, пошитъ и телеграфитъ да поеме задълже-
ние за нуждитъ на Главната дирекция на пошитъ, телегра-
фитъ и телефонитъ въ размѣръ на 400.000.000 л., платими
за повече отъ три бюджетни години.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за разрешаване на министра на желѣзниците, пошитъ и
телеграфитъ да поеме задължение за нуждитъ на Главната
дирекция на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ въ раз-
мѣръ на 400.000.000 л., платими за повече отъ три бюджетни
години.

Чл. 1. Разрешава се на министра на желѣзниците, по-
шитъ и телеграфитъ да поеме задължение въ размѣръ на
400.000.000 л. за доставка на:

а) автоматични телефонни централи и апарати, мате-
риали и съоръжения за градски кабели и въздушни мрежи,
съоръжения за селски телефонни съобщения, както и мон-
тажнитъ работи за сжитиѣ;

б) високофреквентни междуградски телефонни уредби,
срѣднофреквентни и симултанны междуградски телеграфни
уредби, далаконишущи телеграфни машини и линейни ма-
териали и инструменти за междуградски съобщения;

в) радиотелеграфни предаватели и радиоприемателни
уредби и материали за международната радиотелеграфна
връзка;

г) пощенски вагони, моторни и електромоторни коли,
мотоциклети, велосипеди, клеймовачни машини и др. ин-
вентарни предмети и материали за нуждитъ на пощенската
служба;

д) радиоразпрѣсквателни предаватели, студийно-уредби,
радиофонични канали и материали за радиофициране на
страната;

е) материали, машини, инструменти за телеграфо-те-
лефонната фабрика.

Задълженията да засегнатъ последователно до 7 бю-
джетни години, начиная отъ бюджета за 1941 г., за изпла-
щане погашението и лихвитъ до 6% годишно.

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: По заглажието
и чл. 1 има думата народнитъ представители г-нъ Дончо
Узуновъ.

Дончо Узуновъ: Отказвамъ се.

Председателстващ Димитър Пешев: Отказвате се. — Ще поставя на гласуване.

Тия от г-да народните представители, които приемат заглавието и чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 2. Министерският съветъ определя кои отъ означенитъ доставки въ чл. 1 да станатъ по чл. 120а отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията и кои по обикновенитъ начини, предвидени въ същия законъ.“

Председателстващ Димитър Пешев: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Дончо Узуновъ.

Дончо Узуновъ: Отказвамъ се.

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване.

Тия отъ г-да народните представители, които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 3. За изплащане на уговоренитъ доставки се издаватъ съкровищни бонове съ годишна лихва до 6%, които бонове могатъ да бждатъ авансови и такива за ратитъ на плащането.

Съкровищни бонове за изплащане могатъ да се издаватъ и при всички доставки по този законъ, които ще се извършватъ по обикновенитъ начини отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията, ако тоя начинъ на плащане е предвиденъ въ поемнитъ условия.

При доставки по настоящия законъ може да се уговарятъ и да се отпусчатъ по преценка на комисията по чл. 120а отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията авансови бонове срещу тѣзи доставки въ размѣръ до 30% отъ стойността по реда на забележката къмъ чл. 66 отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията и въ кръга на разрешенитъ по бюджета кредити.“

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване.

Тия отъ г-да народните представители, които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 4. Необходимитъ кредити за изплащане на посититъ задължения по тоя законъ — погашение и лихви — се предвиждатъ ежегодно въ бюджета на Главната дирекция на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ, начинающъ отъ 1941 г.“

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване.

Тия отъ г-да народните представители, които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законътъ е приетъ окончателно.

Минаваме къмъ втората точка отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за посрѣщане извънреднитъ разходи по обезпечаване сигурността на страната.

Има думата г-нъ докладчикътъ.

Докладчикъ Димитър Андреевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за посрѣщане извънреднитъ разходи по обезпечаване сигурността на страната.

І. Облагаеми лица и размѣръ на вноски.

Чл. 1. Всички физически и юридически лица, които подлежатъ на облагане съ вноска, равна на еднодневния имъ доходъ, съгласно чл. 34, буква „в“, отъ наредбата-законъ за общественото подпомагане, независимо отъ тази вноска, внасятъ само за 1940 бюджетна година въ приходъ на държавното съкровище извънредна вноска, равна на еднодневния доходъ за:

единъ денъ за годишенъ доходъ отъ 12.000 л. до 24.000 л. включително;

два дена за годишенъ доходъ отъ 12.000 л. до 30.000 л. включително;

три дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 48.000 л. включително;

четири дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 72.000 л. включително;

петъ дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 96.000 л. включително;

шестъ дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 120.000 л. включително;

седемъ дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 150.000 л. включително;

осемъ дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 240.000 л. включително;

деветъ дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 360.000 л. включително;

десетъ дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 400.000 л. включително;

единадесетъ дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 600.000 л. включително;

дванадесетъ дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 800.000 л. включително;

тринадесетъ дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 1.000.000 л. включително;

четирнадесетъ дни за годишенъ доходъ отъ 1 л. до надъ 1.000.000 л.“

Г-да народни представители! Комисията, съ съгласието на г-на финансовия министъръ, както виждате, направи промѣни въ първоначалния текстъ на чл. 1 отъ законопроекта. Докато въ първоначалния текстъ на чл. 1 таблицата започваше съ две надници за годишенъ доходъ до 24.000 л., въ новия текстъ се изключва отъ облагане единъ екзистенщ-минимумъ отъ 12.000 л., като за доходъ отъ 12.000 л. до 24.000 л. годишно се предвижда да се плати една надница, отъ 12.000 л. до 30.000 л. — две надници; по-нататкъ за доходитъ до 400.000 л. таблицата остава същата, а следъ това се предвиждатъ: 11 надници — за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 600.000 л. включително, 12 надници за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 800.000 л. включително, 13 надници за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 1.000.000 л. включително и 14 надници за годишенъ доходъ отъ 1 л. до надъ 1.000.000 л.

По новата таблица се изключватъ отъ плащане на тоя данъкъ тѣзи, които иматъ доходъ до 12.000 л. Прави се смѣтка приблизително, че въ тая група ще влѣзатъ земеделскитъ стопани, които иматъ по 30 декара. Приемаме, че годишниятъ доходъ отъ декаръ е срѣдно 400 л., или отъ 30 декара — 12.000 л. Отъ 885 хиля и земеделски стопанства нѣма да платятъ тоя данъкъ 356 хиляди земеделски стопани — 40-2% — които иматъ до 30 декара земя.

Въ групата на освободенитъ отъ плащане на този данъкъ въроятно ще влѣзатъ и 70% отъ работницитъ, като се прави смѣтка, че повечето отъ работницитъ иматъ 40-50 л. надница, при 25 работни дни въ месеца.

Въ тази група на необлагаемитъ въроятно ще влѣзе една частъ отъ данъкоплатцитъ, облагани съ патентъ, които сж 180 хиляди души. 90 хиляди души отъ тѣхъ иматъ приходъ до 20.000 л. Отъ тѣхъ предполагаме да бждатъ освободени 30-40.000 души.

Това сж промѣнитъ, които се направиха въ таблицата къмъ чл. 1 отъ финансовата комисия съ съгласието на г-на финансовия министъръ.

Лазаръ Поповъ: Още има.

Председателстващ Димитър Пешев: Г-да народни представители! По заглавието и по чл. 1 е постѣпило писмено предложение отъ народния представителъ г-чъ Тодоръ Поляковъ.

Тодоръ Поляковъ: Искамъ думата, г-не председателю, за да го развия.

Председателстващ Димитър Пешев: Чакайте, г-нъ Поляковъ. Ще Ви дамъ думата после. Предъ Васъ има записани други. Азъ искамъ само да докладвамъ Вашето предложение, а като Ви дойде редътъ, ще Ви дамъ думата. Ще го прочета изцѣло: (Чете)

„Предложение отъ народния представителъ Тодоръ Поляковъ за измѣнение на законопроекта за посрѣщане извънреднитъ разходи по обезпечаване сигурността на страната.

І. Заглавие: Законъ за увеличение държавнитъ приходи.

Чл. 1. Всички физически и юридически лица, които подлежатъ на облагане съ вноска, равна на еднодневния имъ доходъ, съгласно чл. 34, буква „в“, отъ наредбата-законъ за общественото подпомагане, независимо отъ тази вноска,

вносятъ само за 1940 бюджетна година въ приходъ на държавното съкровище извънредна вносна, равна на еднодневния доходъ за:

1 денъ за год.	доходъ отъ 24.000 до	36.000 л. вкл.;
2 дена	" " " 1 л. до	48.000 л. вкл.;
3 дни	" " " 1 л. до	60.000 л. вкл.;
4 "	" " " 1 л. до	72.000 л. вкл.;
5 "	" " " 1 л. до	84.000 л. вкл.;
6 "	" " " 1 л. до	96.000 л. вкл.;
8 "	" " " 1 л. до	120.000 л. вкл.;
10 "	" " " 1 л. до	150.000 л. вкл.;
13 "	" " " 1 л. до	200.000 л. вкл.;
16 "	" " " 1 л. до	300.000 л. вкл.;
20 "	" " " 1 л. до	400.000 л. вкл.;
25 "	" " " 1 л. до	500.000 л. вкл.;
30 "	" " " 1 л. до	600.000 л. вкл.;
35 "	" " " 1 л. до	700.000 л. вкл.;
40 "	" " " 1 л. до	800.000 л. вкл.;
45 "	" " " 1 л. до	900.000 л. вкл.;
50 "	" " " 1 л. до	1.000.000 л. вкл.;
60 "	" " " 1 л. до надъ 1.000.000 л.	вкл.;

Забележка. Размърътъ на еднодневния доходъ за първа категория се определя върху получения годишен доходъ надъ необлагаемия минимумъ 24.000 л., а за другитъ категории — безъ да се спадне този минимумъ.

Правено ли е това предложение въ комисията?

Нѣкой отъ дѣсно: Не, въ комисията не е правено.

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Съгласно закона за бюджета, отчетността и предприятията, чл. 19, алинея втора, не може да се разискватъ предложения за увеличаване на приходи или разходи — въ случая се иска увеличение на приходъ — направо въ Народното събрание, безъ да сѣ разгледани отъ бюджетарната комисия. Трѣбваше въ финансовата комисия да сѣ направите предложението.

Тодоръ Поляковъ: Искамъ да говоря.

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Ще Ви дамъ думата после. Сега само чета Вашето предложение.

Има думата народниятъ представител г-нъ Минчо Ковачевъ.

Минчо Ковачевъ: Отказвамъ се.

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представител г-нъ Никола Джанковъ.

Никола Джанковъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Понеже вземахъ думата по тоя законопроектъ при първото му четене, намѣрихъ за удобно и целесъобразно да взема думата и сега, за да дамъ нѣкои пояснения. Когато азъ и други колеги се изказахме за нѣкои измѣнения въ таблицата, главно за измѣнение на прогресията, на другия денъ нѣкои наши колеги — г-нъ Иванъ Петровъ, г-нъ Хайдуковъ и други — взеха думата по сѣщия законопроектъ и направиха упрѣкъ, че ние, н азъ специално — така разбрахъ мисълта на тѣзи колеги — сѣмъ прѣтивъ този данѣкъ, противъ този законопроектъ.

Атанасъ Поповъ: Защото Вие изрично казахте, че нѣма да гласувате за законопроекта.

Никола Джанковъ: Ето защо, искамъ да направя една корекция, да дамъ едно обяснение. Азъ заявихъ тогава, че така както е законопроектътъ, нѣма да го гласувамъ и че трѣбва да станатъ нѣкои измѣнения. Колегитъ, които се изказаха на другия денъ, включително г-нъ Тютюнджиевъ и г-нъ Минчо Ковачевъ, заявиха, че сѣ съгласни сѣ препорѣжката да се освободятъ отъ плащане на този данѣкъ данѣкоплатцитъ, които иматъ доходъ до 24.000 л. Ето това бѣше нашето искане. Дневникитъ сѣ тукъ, като ги прочетете, ще се увѣрите, че това е така и че не сме били по принципъ противъ самия законопроектъ.

Отъ това, което днесъ тукъ ни се докладва отъ името на комисията, виждамъ, че това, което ние препорѣжкахме, е възприето и отъ комисията, само че необлагаемиятъ минимумъ не е, както препорѣжахъ азъ, 24.000 л., а е 12.000 л. Азъ и други колеги получихме отъ Софийската земеделска камара решението ѝ, взето въ второто събрание на сѣщата на 20 мартъ т. г., което е въ смисълъ: отъ облагане сѣ този еднократенъ данѣкъ да бждатъ освободени всички земеделски стопани, които иматъ доходъ до 30.000 л. Следователно, и Софийската земеделска камара, където има специалисти, които познаватъ по-добре, бихъ казалъ, отъ насъ състоянието на малоимотнитъ и безимотни земе-

дѣлски стопани, и тя препорѣчва стопанитъ сѣ доходъ до 30.000 л. да бждатъ освободени.

Азъ не измѣнямъ първата си позиция. Не сѣмъ съгласенъ и сѣ това решение, сѣ това мнение на Софийската земеделска камара, защото намирамъ, че необлагаемиятъ минимумъ 30.000 л. е голѣмъ. Азъ поддържамъ първото си становище, стоя на първата позиция: стопанитъ сѣ доходъ до 24.000 л. да бждатъ освободени. Въ таблицата къмъ чл. 1, както се докладва, се предвижда 12.000 л. необлагаемъ минимумъ. Азъ предлагамъ да се измѣни таблицата така: една надница за годишенъ доходъ отъ 24.000 л. до 30.000 л.; две надници за годишенъ доходъ отъ 24.000 л. до 42.000 л.; три надници за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 72.000 л.; четири надници за годишенъ доходъ отъ 1 л. до 96.000 л. и т. н. По-нататѣкъ сѣмъ съгласенъ сѣ набелязанитъ въ доклада на парламентарната комисия по Министерството на финанситъ облагания по категории, включително доходитъ отъ 1 л. до 1.000.000 л., за които е предвидено да се плащатъ 13 надници. Но за по-голѣмитъ доходи сѣ 1.000.000 л. годишно азъ предлагамъ да сѣ приложи правилото, възприето въ законопроекта за измѣнение на закона за разширение на желѣзнопѣжната мрежа и на пристанищата, като се каже, че за всѣки 100.000 или частъ отъ 100.000 л. надъ 1.000.000 се прибавятъ по 2.000 л. Така ще се спази прогресията по-нататѣкъ и за доходитъ надъ 1.000.000 л. Това ще бжде по-справедливо, защото, както е предвидено сега въ законопроекта — плащане на 14 надници за годишенъ доходъ отъ 1 л. до надъ 1.000.000 л. — нѣма никаква прогресия въ облагането на по-голѣмитъ доходи отъ 1.000.000 л., които би трѣбвало, споредъ мене, да бждатъ обложени сѣ една по-голѣма сума.

Повтарямъ, азъ намирамъ, че годишниятъ доходъ до 24.000 л. — което значи доходъ на всички слаби стопански единици, на земеделски стопани, на занаятци, на работници и чиновници — трѣбва да бжде освободенъ отъ облагане. Азъ сѣмъ написалъ предложението си, което предавамъ на г-на председателя и го моля да го сложи на гласуване.

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представител г-нъ Тодоръ Поляковъ.

Тодоръ Поляковъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Най-напредъ азъ правя предложение да се измѣни заглавието на законопроекта отъ „Законопроектъ за посрѣщане извънреднитъ разходи по обезпечаване сигурността на страната“, на „Законопроектъ за увеличение държавнитъ приходи“. Защо? Защото тоя законопроектъ има една единствена целъ — да увеличи държавнитъ приходи, които ще се внасятъ въ държавното съкровище и ще бждатъ употребени споредъ нуждитъ на страната и споредъ предстоящия държавенъ бюджетъ. Сигурността на държавата е поставена въ рѣцетъ на Министерството на войната. То разполага сѣ кредити, които могатъ да бждатъ помалки или по-голѣми, въ зависимостъ отъ това, какъ ще ги гласуваме ние. Сѣ тѣзи кредити ще се отправляватъ службитъ по Военното министерство и ще се задоволяватъ всички нужди, свързани сѣ отбраната на страната. Кредититъ за задоволяване на тѣзи нужди често се увеличаватъ сѣ извънредни бюджети. Нѣма защо единъ законъ, който гони чисто фискална целъ, да бжде озаглавенъ „Законъ за посрѣщане извънреднитъ разходи по обезпечаване сигурността на страната“. Щомъ законътъ има чисто фискална целъ, нѣма защо да му даваме тоя наименование. Както преди нѣколко години бѣше гласуванъ законътъ за увеличение на държавнитъ приходи и тѣ бѣха увеличени, като се увеличиха митата, акцизитъ, всевъзможни други такси и гербовиятъ налогъ, така и сѣ настоящия законопроектъ целимъ увеличаване на държавнитъ приходи, като предвиждаме единъ еднократенъ данѣкъ за тая година. Целта е една — да се увеличатъ държавнитъ приходи. Нѣма защо, следователно, тая голѣма фраза „обезпечаване сигурността на страната“ да я употребяваме тукъ и тамъ за щѣло и нещѣло.

Азъ считамъ, че когато се цели да се увеличатъ приходитъ на държавата, не бива да се използва патриотичното чувство на Парламента и на българскитъ граждани и да се озаглавява тоя законопроектъ, който има тая целъ — увеличение на държавнитъ приходи — „Законопроектъ за обезпечаване сигурността на страната“. Сигурността на страната се обезпечавана по другъ начинъ — изицино е да го казвамъ. Ще наречемъ тоя законъ чисто и просто „Законъ за увеличение на държавнитъ приходи“. Българскиятъ народъ не е толкова малолѣтенъ, за да го заблуждаваме и да не знае, че въ случая се касае за едно увеличение на държавнитъ приходи. Щомъ се касае за увеличение на държавнитъ приходи, ние ще трѣбва да кажемъ ясно: увелича-

ват се държавните приходи така и така. Че се цели увеличаване на държавните приходи, е ясно от самия текст на чл. I от законопроекта, въ който се казва, че сумите се внасят в държавното съкровище, отдето ще се разпределят според нуждите.

На второ място, г-да народни представители, аз искам да стане едно измънение въ категориите на облагането. Смятам, че това, което е направила комисията, е съвършено недостатъчно. Според решението на комисията, освобождават се от този данък тѣзи, които имат годишен доход до 12.000 л. Но кои сж тия, които имат 12.000 л. годишен доход? Не е вѣрно, че като освободимъ от плащане на този данък данъкоплатците съ годишен доход до 12.000 л., ние ще освободимъ земеделските стопани, на брой около 340.000, както ни каза г-н докладчикът. Като освободимъ получаващите годишен доход до 12.000 л., или 1.000 л. месечно, то значи фактически да не освободимъ дори и селските ратаи, защото, когато се определя годишният им доход, при изчислението се включват и храната, и квартирата, и всичко; нѣма да бѣде освободенъ и най-обикновениятъ разсильнъ, и най-обикновената чистачка, дори и работниците-надничари. Следователно, приетиятъ необлагаемъ минимумъ отъ комисията е съвършено недостатъченъ.

Г-да народни представители! Категорията данъкоплатци съ доходъ до 24.000 л. годишно, или 2.000 л. месечно, обхваща грамадното мнозинство отъ българския народъ, което не е освободено отъ другите данѣци, което плаща косвени и прѣки данѣци, плаща, ако искате, и данъкъ върху прихода, защото е предвиденъ единъ необлагаемъ минимумъ отъ 18.000 л. Затова предлагамъ да бѣдат освободени отъ плащане въ случая имашите годишен доходъ до 24.000 л. По този начинъ ние ще дадемъ да се разбере, че действително държимъ за интереситъ на оная обществена категория, която по една или друга причина не може да си докара достатъченъ доходъ за издрѣжка. Тя трѣбва да се освободи поне отъ този извънреденъ данъкъ. При днешната голѣма скѣпост на живота, при това относително намаление на надниците, на заплатитъ на чиновниците, нашиятъ данъкоплатецъ не може повече да плаща. Живогътъ поскъпнѣ съ 35% въ едно кѣсо време и този новъ данъкъ отъ тази категория данъкоплатци съ 24.000 л. годишен доходъ ще се почувствува извънредно много тежко. Ето защо азъ смятамъ, че вие ще приемете да увеличимъ необлагаемия минимумъ годишен доходъ отъ 12.000 на 24.000 л. Г-да народни представители! Нека вземемъ повече отъ тѣзи, които иматъ повече, и фискътъ не само нѣма да загуби, но, бихъ казалъ, ще вземе много повече.

Комисията предвижда да платятъ 6 надници ония, които получаватъ отъ 1 л. до 120.000 л. годишен доходъ — значи, да платятъ 2.000 л., което е съвършено малко. Би трѣбвало да се направи едно увеличение. Ще видите, че въ предлаганото облагане по таблицата къмъ чл. I всѣки нѣма никаква особена прогресия. Започва се отъ една надница, следъ това върви: две надници, три, четири, пет и т. н. и се стига до 14 надници. Като видите какви сж облагаемите групи, ще констатираме колко е малко увеличението на облога. Напримѣръ: тѣзи, които получаватъ до 150.000 л. годишен доходъ, ще плащатъ 7 надници, а тѣзи, които получаватъ до 240.000 л. годишен доходъ, ще плащатъ 8 надници. Значи, при една разлика въ облагаемите групи отъ 90.000 л., облогътъ се качва само съ една надница. Кѣде е прогресията? Вижте и по-надолу. Разликата между облагаемите групи съ доходъ 240.000 л. годишно и 360.000 л. годишно е 120.000 л., а разликата въ облога е пакъ само една надница. Ако искате да има прогресия и ако искате да дадете поне впечатление, че сте за прогресивното облагане, би трѣбвало прогресивно да се увеличава броятъ на надниците. Най-правилно би било, разбира се, да направите облагане въ проценти, но то не се възприе.

Г-да народни представители! Азъ предлагамъ да се освободятъ отъ плащане на този данъкъ онези, които иматъ годишен доходъ до 24.000 л., който доходъ при днешните условия не е нищо, защото съ него не може да се издрѣжа едно семейство. Какъ тогава ще облагаме съ новъ данъкъ този доходъ? По-нататъкъ предлагамъ следната таблица: една надница върху доходъ отъ 24.000 до 36.000 л.; две надници до 48.000 л.; три надници до 60.000 л.; четири надници до 72.000 л.; пет надници до 84.000 л.; шест надници до 96.000 л.

Както виждате, азъ съмъ увеличилъ групите, като прибавямъ по една надница за всѣки 12.000 л. годишен доходъ въ повече, за да може да се постигне по-голѣма справедливостъ. Но като се стигне вече до тия, които получаватъ до 120.000 л. годишно, азъ увеличавамъ броя на надниците, тѣ да платятъ 8 надници, а не 7, както е въ за-

конопроекта; тѣзи, които получаватъ до 150.000 л., ще платятъ 10 надници; тѣзи, които получаватъ до 200.000 л. — 13 надници; тѣзи, които получаватъ до 300.000 л. — 16 надници; тѣзи, които получаватъ до 400.000 л. — 20 надници. И какво става? Данъкоплатци съ доходъ 400.000 л. годишно ще платятъ на държавата 20.000 л. Много ли е да платятъ 20.000 л. за сигурността на тая държава, която имъ осигурява тая печалба?

Единъ отъ народните представители: Не е вѣрно това! Не заблуждавайте.

Тодоръ Поляковъ: Не заблуждавамъ. По моята таблица тѣзи, които сж получили презъ годината 400.000 л., ще платятъ 20 надници. Направете изчислението, за да видите. По законопроекта тѣ ще платятъ 11.000 л. Какво сж 20.000 л. въ сравнение съ дохода, който сж получили? Нека платятъ 20.000 л. за сигурността на държавата, която имъ осигурява тѣзи печалби и която ще имъ осигури още печалби. Ако превърнете това, което ще трѣбва да платятъ отдѣлните групи по моята таблица, въ проценти, ще видите, че има прогресия, защото, като се започне отъ 1%, стига се максимално до 13%, колкото ще платятъ тѣзи, които иматъ доходъ надъ 1.000.000 л.

Г-да народни представители! Получаващите голѣми доходи трѣбва да бѣдат готови и да дадатъ повече. Нѣма причини да се нервирате, както правятъ тукъ нѣкои г-да. Въ другите страни вече направиха това. Българскиятъ народъ не може да носи повече данѣци. Вие знаете, че сѣга, като се върнете въ провинцията, първиятъ тревоженъ въпросъ, който ще ви задаватъ въ селата и градовете, ще бѣде: „Още ли увеличавате данѣцитъ? Не можемъ да плащаме повече!“ Трѣбва да се проникнемъ, г-да, отъ това съзнание, че икономически слабите слоеве не могатъ да плащатъ повече; че не може да се стоварва повече върху тѣхния грѣбъ; че тѣ не могатъ да носятъ повече; че ако ги натоваримъ още, ще паднатъ.

Ето защо резюмирамъ: трѣбватъ ли срѣдства на министра на финансите — че трѣбватъ, по това не може да се спори — той трѣбва да ги вземе оттамъ, откъдето може да ги вземе, да ги вземе отъ тѣзи, които иматъ, като се приложи една истинска прогресия, а не една прогресия, която не дава никаква съществена разлика. По тази прогресия, която се предлага, разликата въ облагането на разните облагаеми групи въ проценти е 0.26%. И азъ моля, г-да народни представители, по този въпросъ да не се раздѣляме, а да се обединимъ. Тукъ се говори все за обединение. Да обложимъ повече имотнитъ, да освободимъ безимотнитъ и малоимотнитъ, защото само тогава ние ще покажемъ на българския народъ, че сме тръгнали по новъ пътъ, за който отъ тукъ (Сочи въ дѣсно) ни се говори отъ толкова време.

Председателъ: уважъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Иванъ Петровъ.

Иванъ Петровъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Нѣмаше да взема думата при второто четене на законопроекта за посрѣщане извънредните разходи по обезпечаване сигурността на страната, ако не бѣха направени тѣзи критики, които вие чухте отъ г-нъ Поляковъ и отъ г-нъ Джанковъ, и ако въ законопроекта не бѣше легнало началото да бѣдат освободени отъ този данъкъ тѣзи, които получаватъ до 12.000 л. годишен доходъ. Още при първо четене на законопроекта азъ се помѣчихъ предъ васъ да развия мисълта, че когато се каже да искаме отъ българския народъ да прави изключителни жертви за посрѣщане на изключителни нужди, когато е засегнатъ цѣлния нашъ колективитетъ, трѣбва да се възприеме едно нравствено начало, което азъ считамъ, че е легнало и въ конституцията: всѣки български гражданинъ трѣбва да плаща данѣци. Следователно, никой въ тази страна не трѣбва да бѣде освобождаванъ отъ плащането на данѣци. И ако поради справедливостъ, поради известни социални съображения известни срѣди, известни стопански категории, известни труженици на нашиятъ полетъ, известни български данъкоплатци биватъ освобождавани съ плащането на данѣци, азъ считамъ, че съ това не се прави добре. Считамъ, че когато се иска — както е случаятъ съ този специаленъ законопроектъ — да се направятъ жертви отъ цѣлия български народъ, при едни специални обстоятелства, трѣбва всѣки да има съзнанието, че трѣбва да подпомогне своята държава, макаръ и съ една пара. Когато българскиятъ гражданинъ ще даде макаръ и 5 л., което фактически ще бѣде едно символично плащане, той ще бѣде гордъ, че въ едно тревожно време, като днешното, когато се искатъ жертви — какво ще му струва,

ако даде 10 л., което е един билет за кино или почерпване с 1 литър вино — той е отделил от своите скромни сръдства и е подкрепил държавата.

Ето защо азъ поддържахъ при първото четене на законопроекта, че не бива да предвиждаме никакъв необлагаем минимум, какъвто сега е установен от комитята — 12.000 л. годишен доход. Не трѣбва да освобождаваме никого. Нека да кажемъ, че имащият годишен доход до 12.000 л., или 1.000 л. месечно, ще платят една надница, 35 л., или ако искате, нека бѣде 10 л., или 15 л., но да платят нѣщо. Съ това ли ще осиромашеят? Никой нѣма да осиромашее от това. Но тѣй ние ще докажемъ, че не потъпкваме социалната правда.

Отъ законопроекта за гражданската мобилизация, който г-нъ министърът на войната внесе, виждате, че жертвите, които се искат от цѣлия нашъ колективитетъ, отъ нацията, се искатъ преди всичко, за да може утре, при единъ върховенъ напѣвъ, да се обезпечатъ тѣзи, които сѣ най-нуждающи се, беднитѣ и малоимотнитѣ, тѣзи, на които главитѣ на семействата ще отидатъ да изпълняватъ своя отечественъ дългъ. Тогава вече бремето ще легне върху всички ни. Не мислете, че тогава ще се отмирва така, както отмирваме сега, степенувано. Семействата, гдето има 5 гърла, въ време на върховно изпитание ще трѣбва да бждатъ нахранени и обезпечени. Ще се намѣрятъ сръдства. Кметътъ ли, съответни органи ли — ще намѣрятъ нуждитѣ сръдства. Защо сега ще спекулираме? Защо — позволете ми да кажа — ще демагогствуваме при такъвъ единъ случай и наново ще завъртаме пакъ тѣзи приказки, че ще вземаме паритѣ оттамъ, гдето ги намѣримъ? Нищо ново не казвате, то се знае: естествено, ще ги вземемъ оттамъ, гдето ги има, оттамъ, гдето ги намѣримъ. Отъ този, който нѣма, не можемъ да вземемъ.

Снощи, когаго разисквахме законопроекта за пѣтния данѣкъ, се каза, че той се събира едва отъ 40 или 60% отъ данѣкоплатцитѣ. Защо? — То е другъ въпросъ. Може би, защото една голѣма частъ отъ този данѣкъ не е събираемъ; може би, защото нѣма предвидени санкции отъ наказателенъ характеръ, за да се заставятъ лицата да го плащатъ. Снощи азъ пропуснахъ да говоря по този въпросъ, но пѣтната тежба е една голѣма тежба и тамъ трѣбватъ други санкции, за да се заставятъ тѣзи, които лентяйствуватъ, и тия, които бѣгатъ отъ изпълнение на законитѣ, да ги изпълняватъ. Може би България е единствената страна, където е допустнато това нѣщо — 60% отъ данѣкоплатцитѣ да не плащатъ пѣтненъ данѣкъ.

Не бива по този законопроектъ, който е единъ изключителенъ законопроектъ, да развиваме тѣзи теории и да приказваме тѣзи приказки за масата. Добре щѣше да направи г-нъ Поляковъ, ако бѣше дошелъ въ финансовата комисиия, когаго се разискваха тѣзи въпроси. Тамъ той щѣше да чуе обясненията на г-на министра за всѣка категория данѣкоплатци — защо на тѣзи, които иматъ доходъ толкова и толкова, се слагатъ толкова и толкова данѣци и пр. Въ комисията нагледно щѣше да види кой колко дава.

Ние говоримъ топанджийски приказки за българското село, за българския работникъ. Е добре, отъ българското село досега никой не е дошелъ да протестира срещу така наречения данѣкъ едногодневенъ доходъ. Защото, знае ли нашиятъ селянинъ колко плаща едногодневенъ доходъ? Той плаща 3-4-5-6-7-8-9 л. Въ нашитѣ села, особено въ подбалканскитѣ, собствеността е сръдно 15-20-30 декара. Направете сѣтка, колко е едногодневниятъ доходъ! Годишниятъ доходъ тамъ е 4-5-6 хиляди лева. При 10-15 декара собственостъ се пада едногодневенъ доходъ 8-9 л. Но всички ли иматъ толкова земя? Често виждаме секретарь-бираници въ селата, които ми се оплакватъ, че за 3-4 л. данѣкъ трѣбва да разкарватъ селянитѣ, а това струва и трудъ на самитѣ секретарь-бираници, които трѣбва да ходятъ да събиратъ този данѣкъ.

Единъ народенъ представителъ: Така е.

Иванъ Петровъ: Да, тъкмо така е, и азъ съжалявамъ, че господата, които приказватъ тукъ, не сѣ направили тази справка.

При дебатитѣ по бюджета ще дойдете да твърдите, че нашиятъ селски доходъ е 4.000-5.000 л. годишно. Хайде, отъ една-две години може да има повишение, и годишниятъ доходъ да е отишълъ на 6.000 л. Колко ще плати селянинътъ едногодневенъ доходъ? Къмъ 10-12 л. Това е максималното.

Та, казвамъ, г-да, не бива да се спекулира съ тия работи за други цели. Азъ поддържахъ пакъ това начало, че данѣкоплатцитѣ, които иматъ годишенъ доходъ до

12.000 л., не бива да бждатъ освободени отъ този данѣкъ. Нека да опредѣлимъ, че тия, които иматъ годишенъ доходъ до 12.000 л., ще внасятъ 5 или 12 л., фактически, това ще бѣде само едно символично участие въ усилията, които нацията прави днесъ.

Ето защо — азъ заключавамъ — комисията трѣбва да се коригира и да възприеме, всички да бждатъ обложени, като се опредѣлятъ облози споредъ различнитѣ доходи: оттукъ дотукъ — толкова, оттукъ дотукъ — толкова. Казахъ, не може да се направи идеалното. Това, което е възможно, трѣбва да се направи.

Най-сетне, азъ ще кажа и друго: мислите ли вие, че това, което се иска сега отъ българскитѣ данѣкоплатци, особено отъ тѣзи, които иматъ, е последното, което се иска, че се изчерпва вече всичко, че туряме точка на облаганията? Ще плащатъ още, г-да, тепърва има да плащатъ! Ние сега започваме нашата законодателна работа. Ще дойдатъ бюджетитѣ. Тамъ ще кажемъ, какво ще искаме ние, защото маса проблеми висятъ предъ насъ, като законодателно тѣло, съ които ще трѣбва да се справимъ. Всѣка проблема иска пари, и ние ще ги търсимъ. И затова казвамъ: министърътъ на финанситѣ трѣбва да намѣри за всички искания пари. Когато дойде бюджетътъ, ще искаме сръдства, но ще видимъ дали нашата стопанска действителностъ ще може да ги даде. Ние ще ги дадемъ; щомъ сѣ необходими, ще ги намѣримъ; ще прибѣгнемъ къмъ лишения и ограничения — още не сме дошли дотамъ — но не бива още въ самото начало да внасяме чувство на паника: отъ една страна да гдѣличкаме маситѣ съ демагогски приноси, да плачемъ, че туй било, онуй било, че сме готови на жертви, а да поддържаеме началото, че ще вземемъ оттамъ, където има. Ще вземемъ, естествено, отгдето има, но не бива да създаваме паника въ самото начало, хората да гледатъ съ загриженостъ и да се питатъ вече: къде отиваме ние, дали не отиваме къмъ нѣкаква конфискация? Това нѣма ли да смути, ако щете, народа? Защото даждията сѣ съ две острия, г-да народни представители!

Ето защо — азъ заключавамъ — комисията е направила това, което е сравнително най-добре и най-възможно да се направи. Но азъ ще предложа единъ корективъ: тѣзи, които иматъ доходъ до 12.000 л., да плащатъ, ако щете, 5 или 10 л., което е фактически само едно символично плащане. Съ това азъ смѣтамъ, че ще извършимъ едно полезно дѣло и най-вече ще спазимъ едно начало, легнало въ чл. 69 отъ конституцията. (Ръкоплѣскания)

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Никола Василевъ.

Никола Василевъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Азъ нѣмахъ намѣрение за взема думата, обаче чухъ изказаното мнение отъ г-нъ Поляковъ и искамъ да отбележа, че по фискални закони, колкото по-малко се прави демагогия, толкова по-добре е за държавата. Законопроектътъ, който е сложенъ на разискване, най-напредъ е разучванъ отъ една специална комисия при Министерството на финанситѣ, следъ това бѣше сложенъ на разискване тукъ въ пленума, следъ това отиде въ комисията и днесъ предстои да бѣде гласуванъ на второ четене отъ народното представителство.

Трѣбва да ви кажа, уважаеми г-да народни представители, че този законъ навремето бѣше създаденъ — струва ми се, че го създаде бѣзшиятъ министъръ на вътрешнитѣ работи Мидилевъ — изключително за случаи на обществено бедствие, за борба съ просията и пр., за да може да се помогне по единъ бързъ начинъ. Обаче днесъ този законъ, безспорно, се обръща въ единъ законъ за постигане на други специални цели, които можеха да бждатъ постигнати и по другъ пѣтъ.

За да бждемъ наясно, трѣбва да отбележа, че не е вѣрно, какво българскиятъ селянинъ плащалъ много данѣци на българската държава, както се изрази г-нъ Поляковъ. Българскиятъ селянинъ плаща само два данѣка на българската държава, а именно: поземеленъ данѣкъ и бегликъ. Българскиятъ селянинъ не плаща данѣкъ върху приходитѣ. Българскиятъ селянинъ, следователно, за разлика отъ селянитѣ въ други държави, е освободенъ съ прѣки данѣци къмъ българската държава, какъвто е тоя по закона за данѣка върху приходитѣ.

И за да бжда по-ясенъ, безъ да критикувамъ чужди системи, искамъ да ви посоча, уважаеми г-да народни представители, какви данѣци плаща селянинътъ, напредъ, въ съветската държава. Тукъ предъ мене стои едно официално издание. Въ това официално издание има единъ цѣлъ законъ. Ще го цитирамъ, за да види г-нъ Поляковъ, какви данѣци плаща селянинътъ въ Съветската държава.

Колхозниците плащат данък върху прихода по следния начин: до 700 рубли годишен приход плащат 50 рубли данък. От 700 до 1.000 рубли плащат 50 рубли данък, плюс 8 копейки на всяка рубла от 700 рубли нагоре. От 1.000 до 2.000 рубли плащат 74 рубли, плюс 9 копейки за всяка рубла от 1.000 рубли нагоре. От 2.000 до 3.000 рубли плащат 164 рубли, плюс 11 копейки за всяка рубла над 2.000 рубли, а до 4.000 рубли плащат 404 рубли, плюс 15 копейки за всяка рубла доход над 4.000 рубли.

Вънз от това, санкциите за събирането на тия данъци сѫ строги. Ако тия санкции биха били предвидени у нас, въ България, сигурно българското село щѣше да изрази по единъ спонтаненъ начинъ своето недоволство отъ подобно прилагане на закона. Какво казва законътъ? За укрити източници на доходи се налага най-напредъ углавно наказание. Следъ това, въ случаите когато не се плаща редовно, се налагатъ глоби по 6% месечно или 36% годишно. Може да не вървате, но това е фактъ. Който желае, може да прочете тия данни — ще му ги дамъ.

Тодоръ Поляковъ: Кажете: този данъкъ не е ли единственъ въ Съветска Русия и има ли тамъ косвени данъци? Има ли пѣтни, желѣзнопѣтни и други такива данъци?

Никола Василевъ: Ще Ви кажа. Съветска Русия е страната на косвените данъци. Най-големите приходи на съветската държава идватъ по пѣтя на косвеното облагане — тѣкмо това косвено облагане, което Вие най-много атакувате. У насъ този споръ, който Вие нѣколко пѣти вече повдигате — известно съ какви цели — е изживенъ преди 20 години, тогава, когато по ученическите скамейки четѣхме „Работнически вестникъ“.

Тодоръ Поляковъ: И Вие ли го четѣхте?

Никола Василевъ: Нѣма държава въ свѣта, въ която да нѣма косвени данъци. И държавите, които днесъ сѫ въ война вънз отъ облагането, което правятъ на приходите, все повече и повече отиватъ къмъ косвено облагане по следната причина: тѣй като народътъ е ангажиранъ въ война и не произвежда нищо, и като не произвежда нищо, доходите намаляватъ, а като намаляватъ доходите, държавата не може да има ресурси, освенъ по пѣтя на косвеното облагане.

Казахъ ви тия приказки, не за да атакувамъ данъчни системи, а да направя предупреждение, че повече не може да се демагогува въ нашия Парламентъ по фискални въпроси. Днесъ държавата има нужда отъ срѣдства. А когато държавата има нужда отъ срѣдства, ние всички ще ги дадемъ споредъ силите си. (Ржкоплѣскания)

Азъ завчера чухъ една демагогска приказка: нѣма да плащатъ тѣзи, които ще се биятъ за ония, които иматъ богатствата въ страната ни. Богатствата въ България, уважаеми г-да народни представители, сѫ толкова малко, че ако речемъ да ги конфискуваме, нѣма да ни стигнатъ, за да покриемъ разходите само въ една бюджетна година у насъ.

И не забравяйте, че нашата стопанска система днесъ — ако я промѣнимъ, тогава ще приказваме — представлява отъ себе си отдѣлни стопанства, които сѫ малки резервоари, отъ които българската държава черпи източниците си за своята поддръжка. И ако дойдемъ до състояние да пресушимъ тия малки резервоари, азъ питамъ: идущата година откъде ще черпимъ срѣдства, за да можемъ да задоволимъ гражданите нужди, които днесъ се налагатъ за задоволяване въ България?

Нека пазимъ стопанствата, защото ако не ги пазимъ, нѣма да запазимъ и държавата си. Въ единъ моментъ на свѣтовна война ние трѣбва да внимаваме, особено когато ще създаваме фискални закони, да не дойдемъ до положението да бѣде разрушена стопанската дейностъ, да бѣде разрушена индустрията, да бѣдатъ нанесени повреди и на земедѣлието. Заради това ние трѣбва да имаме мѣрка въ това отношение.

Като приключвамъ, азъ моля г-нъ Поляковъ, още веднажъ, когато излиза на трибуната, да говори по-обективно, защото трибуната на Народното събрание днесъ не е мѣсто за агитация, а е мѣсто за творчество въ интересъ на цѣлокупния български народъ и на държавата. (Ржкоплѣскания)

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата г-нъ министъръ-председателъ.

Министъръ-председателъ Богданъ Филовъ: (Посрещнатъ съ ржкоплѣскания) Г-да народни представители! Въ

връзка съ продължение сесията на Народното събрание, имамъ честъ да ви прочета следния указъ № 14. (Чете)

НИЕ БОРИСЪ III

съ Божия милостъ и народната воля,

ЦАРЬ НА БЪЛГАРИТЪ,

по предложението на Нашия председателъ на Министерския съветъ, министъръ на народното просвѣщение, представено Намъ съ доклада му отъ 26 мартъ 1940 г., под № 772, и възъ основа на членъ 129 отъ конституцията, постановихме и постановяваме:

1. Да се продължатъ заседанията на първата редовна сесия на XXV-то обикновено Народно събрание до 1 юний 1940 г.

2. Изпълнението на настоящия указъ възлагаемъ на Нашия председателъ на Министерския съветъ, министъръ на народното просвѣщение.

Издаденъ въ София на 26 мартъ 1940 г.

Подписанъ отъ Негово Величество Царя и приподписанъ отъ председателя на Министерския съветъ. (Ржкоплѣскания)

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата г-нъ министърътъ на финансите.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! Разискванията, които се развиватъ отъ нѣколко дни, както по този законопроектъ, така и по законопроекта за безвъзмездния данъкъ, така и по законопроекта за пѣтния данъкъ, ме навеждатъ на мисълта, че може би трѣбваше преди всичко да поставимъ на обширни разисквания голѣмитъ проблеми, които сѫ свързани съ нашата данъчна и бюджетна система. Може би тогава щѣха да се избѣгнатъ много разисквания и щѣхме да спестимъ време. Преди всичко отъ тия разисквания човѣкъ остава съ убеждението — и това ми е мѣка, разбира се — каточели прави удоволствие на правителството да търси и да измисли всѣки денъ нови данъци, за да затруднява живота на българитъ, да създава едно настроение на недоволство навсѣкѣде.

Г-да народни представители! Това е най-неприятната работа на едно правителство. Вие си спомнете, че XXIV-то Народно събрание съ акламации гласува кредити, възлизащи на нѣколко милиарда лева, последиците на които ще почнатъ да тежатъ. Може ли правителството да не изпълни волята на XXIV-то Народно събрание, особено въ днешните времена, можеше ли да не изпълни неговата повеля, когато всѣки денъ сме предъ изненади и когато никой другъ не може да поеме отговорностъ? Азъ съмъ сигуренъ, че ако се предложи и на васъ да гласувате такива кредити, вие съ още по-големи акламации ще ги дадете и ще потвърдите решението на XXIV-то Народно събрание. Тогава ще трѣбва да намѣримъ най-добрия пѣтъ, за да дадемъ правилно разрешение на тази действително тежка задача, която се поставя.

Азъ смѣтамъ, че не отъ вчера, не и отъ завчера се спори за данъчните системи, за косвените и прѣките данъци, за финансово стопанство и т. н. Още отъ 17 вѣкъ, откогато съществува финансова наука и финансово стопанство и досега се водятъ въ най-големъ разгаръ тия разисквания и сѫ се установили известни принципи, които служатъ като ръководно начало на всички народи. Азъ бихъ молилъ г-да народните представители да си поставятъ тоя въпросъ преди да се увеличатъ въ критиките си, преди действително да изказватъ съжаленията си за хала на българския народъ: въ този моментъ има ли страна, въ която да не се въвеждатъ нови данъци, има ли страна, въ която да не мислятъ всѣки денъ какъ да посрѣщнатъ гражданитъ разходи, защото съвременната модерна войта се води не само съ човѣшки материалъ, не само съ високъ духъ, но и съ една техника, съ едно машинизиране, което струва много скѣпо. Английскиятъ финансовъ министъръ недавна каза, че това, което Англия е похарчила презъ голѣмата война за четири и половина години, нѣма да стигне за една година презъ тази война. Въ Англия обложитѣ стигнаха до 60% отъ изключителните печалби презъ време на войната, стигнаха до 40% отъ обикновения доходъ. Азъ не искамъ да кажа, че положението у насъ е добро. Но колкото искамъ да бѣда скромненъ, колкото и да ми е неловко, азъ смѣя да кажа, че отъ нашето положение има и по-лошо. Както тамъ сѫ се справили и сѫ намѣрили едно разрешение, така ще бѣде и у насъ. Следователно, у насъ не може да се постави принципниятъ въпросъ: недейте облага, недейте търси доходи, а най-многого може да се каже: дайте по единъ най-справедливъ, по единъ най-безболезненъ начинъ да получимъ тия доходи и да се справимъ съ поставената ни задача. Това е голѣмата задача на правителството.

Г-да, вие ще видите и при изложението ми по бюджета, и по повечето от внесените законодателни инициативи, че правителството без да е изменило на своята политика, ще даде непременно удовлетворение на тая социална правда, въ името на която всеки ден се говори. Правителството ще остане вярно на своята политика: да не е противъ капитала, да не е противъ индустрията, да не е противъ търговията, да не е противъ експорта, да не е противъ свободната частна инициатива. То ще проследи тия социални проблеми, защото за него е ясно, че не би могло безъ това да може да се справи съ сегашното положение, но то ще ги проследи съ разумъ, съ чувство на отговорност и съ съзнание за тежката задача, съ която трябва да се справи по възможно най-безболезнен начинъ.

Какво да направимъ, когато народътъ ни е беденъ; когато съ доходъ до 24.000 л. съ близу 90% отъ населението, когато отъ 1.000.000 данъкоплатци, такива, които иматъ надъ 80.000 л. годишенъ доходъ, има само 5.167 души? Азъ знамъ какво ще ми се възрази и съмъ съгласенъ, че данъчната администрация ще изпълни своя дългъ, обаче какво да направимъ? Невъзможното не можемъ да го направимъ възможно. Кой народъ не плаща? 90% отъ нашия народъ има доходъ до 24.000 или до 30.000 л. годишно и се пледира да освободимъ всичките данъкоплатци съ доходъ до 24.000 л. Е, добре, г-да, тогава на останалите данъкоплатци, 10-15%, всичко трябва да се конфискува. Азъ не вярвамъ, че отъ тази Камара ще се предложи такова разрешение на проблемата.

Извинете за моята откровеностъ, обаче, азъ искамъ да кажа предъ васъ една истина, защото много зависи, какъ ще се постави въпросътъ предъ народа. Ако се трови неговата душа; ако се отива да му се казва, че въ градовете има голъми богатства, че тамъ не плащатъ данъци, че трябва да вземемъ оттамъ всичко и го раздадемъ на бедните и т. н. не 40 л., а и 4 л. той нѣма да иска да плаща. Но ако му се каже истината, ако му се обясни въпросътъ тъй, както е всъщностъ, азъ вярвамъ, че никой нѣма да прави въпросъ нито за 6, нито за 40 л.

Какво е направено въ комисията? Освободени сѫ тия, които иматъ доходъ до 12.000 л. — даже и разсилните не се освобождаватъ. Тогава позволете ми да ви кажа, какво ще плати разсилниятъ. Понеже получава 14.000 л. заплата, спадатъ се 12.000 л., които се освобождаватъ, а на останалите 2.000 л. ще плати 6 л. Бива ли да правимъ въпросъ за тия 6 л.? Или нека вземемъ най-големия размѣръ — 40 л. Азъ съмъ сигуренъ, че ако отидете и при най-лошо настроеното събрание, и обясните работата тъй както е, и за тия 40 л. нѣма да се прави въпросъ.

Нѣма защо да правимъ въпросъ и за заглавието на закона. Касае се да кажемъ самата истина. И понеже се касае за единъ еднократенъ данѣкъ, понеже се касае за поетъ ангажиментъ и понеже другиятъ пътъ, който може да се препорѣчи, е по-опасенъ въ момента, тъй като ние още можемъ безъ да прекаляваме съ данъчната система и съ данъчните облагания да се справимъ за тая година съ тия тежести, които трябва да пострѣшаме, азъ смѣтамъ, че, безъ голѣмо недоволство, въпросътъ лесно ще може да бѣде разрешенъ.

Повдигна се въпросъ за косвените и прѣките данѣци. Това е единъ въпросъ, който въ миналата Камара предизвика голѣма буря, по който се загуби много време, по който се изхабиха много нерви и по който се играеше съ цифри. Г-да! Подготвиль съмъ се и при изложението си по бюджета ще ви докажа по единъ несъмненъ начинъ, че пропорцията на прѣките къмъ косвените данѣци е 1:2:2:5. Ще ви дамъ данните, ще ви дамъ цифрите, направете анкета, опровергайте ме, ако не е така. А има държави, въ които съотношението между прѣките и косвените данѣци е 1:4. Косвените данѣци сѫ осѣдени, това никой нѣма да откаже. Косвените данѣци сѫ противъ широките маси, защото засѣгатъ най-първичните материали, а не сѫ само върху лука. Има и друго, г-да, че никоя държава безъ данѣци не може да съществува, че чрезъ косвените данѣци се плаща минимумътъ и че всеки, който е обложенъ съ прѣки данѣци, преди да престане да плаща този минимумъ отъ косвени данѣци, той ще престане да плаща и прѣките данѣци. Следователно, за финансовото съществуване на една държава, за функционирането на нейния бюджетъ има необходимостъ отъ единъ минимумъ чрезъ косвени данѣци, като чрезъ прѣките данѣци, които да се приложатъ по единъ най-строгъ и справедливъ начинъ, трябва да допълнимъ това, което не стига.

Но, г-да, трябва да не забравяме и друго. Смѣтамъ, че прѣкиятъ данѣкъ не се десира, не се джиросва. Ако ние не живѣемъ при едно дирижирано стопанство, особено при едини нормирани цени, и търговецъ, и занаятчия, и индустриалецъ, и наемодавецъ — всеки ще се стреми да си джироса прѣкия данѣкъ върху неговия клиентъ, съ което

прѣкиятъ данѣкъ добива характеръ на единъ косвенъ данѣкъ. Кѣде само е чистъ прѣкиятъ данѣкъ? — При рентиеритъ, които получаватъ лихви, било отъ държавни ценни книжа, било отъ частни ценни книжа, било отъ банките. Обаче колко рентиери имаме ние въ България? И тамъ е нашето нещастие. При все това, колкото косвените и прѣките данѣци да се преплитатъ, колкото и малка база да имаме за облагане, ние ще направимъ не невъзможното, но максимумъ възможното за увеличение на базата, прогресията на прѣките данѣци. Затова ще дамъ доказателства и вярвамъ, че всички ще се убедите, че съ мѣроприятията на правителството именно това се прокарва.

Сега специално по законопроекта, който ни интересува. Тия предложения, които прави г-нъ Поляковъ, сѫ правени и другъ пътъ. Азъ моля даже да не се формализираме съ закони и правилници, нека председателството да ги сложи на гласуване. Не съмъ азъ финансовиятъ министъръ, който ще отбѣгне отъ повече доходи, ако тѣ могатъ да се взематъ, но нека да не се криемъ, нека не се формализираме, нека дадемъ доказателство за зрѣло обмисляне на въпроситѣ. Азъ смѣтамъ, че вотътъ на Камарата ще бѣде даденъ съ разумъ, съ обективно обмисляне и нѣма да отидемъ нито въ увлѣчения, нито въ утопии да търсимъ разрешението на въпроситѣ тамъ, кѣдето то не може да се намѣри.

Г-да! Не е нашиятъ бюджетъ и данъчната система, които тежатъ. За мене е ясно, че данѣцитѣ тежатъ. Понеже тежатъ, ние се мъчимъ да търсимъ причинитѣ, тамъ кѣдето тѣ не сѫ. Но какво правимъ? Ние се мъчимъ да трѣгнемъ по единъ пътъ на увеличение на националния доходъ, да подобримъ хала на българските граждани, защото предвиждаме, че въ всеки моментъ този данъчен капацитетъ може да потребва да бѣде използванъ за по-висши цели. За съжаление, този периодъ бѣше малѣкъ. Дали правителството успѣ или не да постигне нѣщо, азъ ще ви докажа съ цифри, съ данни, които ще подложатъ на вашата преценка при внасянето на бюджета. Но кой е виновенъ, че една нещастна война избухна пакъ наново на 1 септемврий и намѣри човѣчеството въ много по-лоши условия, отколкото въ 1914 г.? Никой не вѣрваше, че това голѣмо нещастие можеше да дойде следъ такъвъ кратъкъ периодъ. Все таки правителството направи нѣщо, не сѣдѣше съ скръстени ръце, за да не бѣдемъ намѣрени въ тѣзи моменти съвсемъ неподготвени. По това при внасянето на бюджетитѣ ще говоримъ подробно.

Азъ моля при вашия вотъ по този законопроектъ да не се отдаватъ на страсти и на увлѣчение. Азъ искамъ да видя истината направо въ очите. Когато ще гласувате, мислете колко сѫ богатитѣ хора у насъ и колко сѫ беднитѣ, които не могатъ да платятъ 6 и 10 л. и действително дали нѣма да ги платятъ, ако ние поставимъ работата тъй, както си е.

Отъ друга страна, нека не се забравя, че при облагането на юридическите лица става двойно облагане: единъ пътъ става облагане на физическите лица и втори пътъ на юридическите — на тия, които участвуватъ въ акционерните дружества и кооперациитѣ. Азъ не отстъпихъ да направя тамъ никакви облекчения, затуй защото смѣтамъ, че тия, които участвуватъ съ малко акции и малко дѣлове, тѣ не живѣятъ съ този доходъ, тѣ иматъ и друго занятие, което горе-долу имъ служи за препитание. По-големитѣ капиталисти, по-богатитѣ хора могатъ да понесатъ това облагане и ще трябва да го понесатъ въ името на висшите интереси на държавата.

Отъ друга страна, наредбата, по която се опредѣля този еднодневенъ доходъ, азъ обяснихъ при внасянето на законопроекта, е крайно дефектна и заради това, колкото доходитѣ сѫ по-малки, толкова по-леко се чувствува облогътъ, колкото доходътъ е по-голямъ, толкова по-тежко се чувствува облогътъ. Че се чувствува облогътъ 5-6 пъти по-тежко азъ нѣма да се съглася, обаче, че облогътъ при голѣмитѣ доходи се чувствува 2-3 пъти по-тежко, по това две мнения нѣма.

Г-да! Азъ смѣтамъ, че трябва да приемемъ този законопроектъ, защото той е за единъ новъ облогъ само за една година. По отношение на пѣтния данѣкъ, по отношение на ж.п. данѣкъ въпросътъ ще се предостави въ вашитѣ ръце, вие ще решите. Ако смѣтате, че можемъ да бѣдемъ безъ пѣтица, да не правимъ увеличения на облагането; ако смѣтате, че не трябва да завършимъ започнатитѣ 4 стратегични линии, нека ги изоставимъ. Но смѣтамъ, че вие сериозно ще помислите, преди да гласувате така или инакъ.

Колкото се касае до законопроекта за данѣка върху имотитѣ, придобити по безвъзмезденъ начинъ, азъ смѣтамъ, че той отговаря на отдавна набралото се недоволство. Този законопроектъ даже закѣснѣ. Той нѣма нищо общо съ изключителните времена, за които ни трѣбватъ изключи-

телни доходи. Съ него се касае да внесем единъ по-голям данъчен моралъ, да не се обезвѣряватъ по-малките данъкоплатци, като виждатъ туй, което вършатъ по-големите данъкоплатци или по-богатите хора.

По отношение на данъка върху приходите. Азъ споменахъ и снощи, повтарямъ и сега, че въ законопроекта не се прокарва ново нѣщо, въ него има само корекция на съществуващите положения, въ него става изправление на несправедливостите. Тоя данъкъ може да ни даде 250 или 300 милиона лева, но това не бива да се смѣта като новъ доходъ. Съ него не се засѣгатъ дребните съществуващи, а се правятъ наложителни изправления на несправедливи облагания досега. Когато бѣде сложенъ на разискване законопроектътъ тукъ, азъ ще кажа подробно съображенията си за това.

Сега, обаче, преди да пристѣпите къмъ вота на туй, което е решила комисията, азъ трѣбва да ви направя още една декларация. Г-да! Азъ и въ XXIV-то Народно събрание заявихъ, че отъ грѣшки, отъ опущения не желая приходи за хазната. Азъ искамъ данъците да бѣдатъ справедливи, и да се плащатъ точно споредъ закона. Заявявамъ, че въ наредбата за събиране на еднодневния доходъ ще се изправятъ всички несправедливости, преди да бѣде прилаганъ този законъ. Нѣщо повече: тѣзи, които се чувствуватъ неправилно обложени, нека подадатъ своите жалби. Азъ ще наредя да бѣдатъ анкетирани случаите и грѣшките — поправени.

При туй положение, моля, да гласувате на второ четене чл. 1 отъ законопроекта тѣй, както бѣ приетъ въ комисията. (Ръкоплѣскания)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Г-да народни представители! Предвидъ на това, че въ комисията при разискванията на този проектъ сѣ били направени предложения въ духа на онѣзи, които сега се правятъ отъ г-да народните представители Тодоръ Поляковъ и Никола Джанковъ, съгласно правилника, азъ ще поставя най-напредъ на гласуване тѣхните предложения.

Поставямъ на гласуване предложението на народния представител Никола Джанковъ, както той го прочете и разви отъ трибуната.

Тѣзи отъ г-да народните представители, които приематъ предложението на г-нъ Никола Джанковъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Ще поставя на гласуване предложението на народния представител г-нъ Тодоръ Поляковъ.

Тѣзи отъ г-да народните представители, които приематъ заглавието и чл. 1, както се предложи отъ народния представител г-нъ Поляковъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Ще поставя на гласуване предложението на комисията. Тѣзи отъ г-да народните представители, които приематъ заглавието и чл. 1 на законопроекта за посрѣщане извънредните разходи по обезпечаване сигурността на страната, както се докладваха отъ докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Андреевъ: (Чете)

„Чл. 2. Не дължатъ вноската по чл. 1:

а) физическите лица съ годишенъ доходъ до 12.000 л. включително;

б) физическите и юридическите лица, които сѣ престанали да получаватъ приходи отъ нѣкакво занятие или отъ движими и недвижими имоти следъ 1 януарий 1939 г. и не сѣ възстановили същите преди 1 май 1940 г.;

в) служителите и работниците, които сѣ прекратили работата си до 1 май 1940 г.;

г) пенсионерите, за дохода отъ пенсии, които сѣ прекратени отъ второто тримесечие на 1940 г.;

д) пенсионерите, за дохода отъ военно-инвалидни пенсии — лични или наследствени;

е) съдружниците отъ събирателни и командитни безъ акции дружества, за дохода отъ казаните дружества.“

И тукъ, г-да народни представители, има нѣколко измѣнения. Най-напредъ поставя се нова точка „а“: „Физическите лица съ годишенъ доходъ до 12.000 л. включително“. Точката „а“ става точка „б“.

Поставя се нова точка „д“: „Пенсионерите, за дохода отъ военно-инвалидни пенсии — лични или наследствени“.

Съображенията на комисията бѣха, че тѣзи пенсии сѣ много малки и на малко хора.

Поставя се нова точка „е“: „Съдружниците отъ събирателни и командитни безъ акции дружества, за дохода имъ отъ казаните дружества“.

Това се постави по съображения, че ще става двойно облагане: веднажъ събирателното или командитното дру-

жество плаща вноската и втори пътъ я плащатъ съдружниците. За да не става това двойно облагане, изключватъ се доходите за съдружниците отъ подобни дружества.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: По чл. 2 е постѣпило писмено предложение отъ народния представител г-нъ Поляковъ. Той предлага чл. 2 да добие следната редакция: (Чете)

„Чл. 2. Не дължатъ вноската по чл. 1:

а) физическите лица съ годишенъ доходъ до 24.000 л. включително;

б) лицата, които сѣ били повикани презъ 1939 г. и сѣ отбили извънредна военна служба или ще бѣдатъ повикани да отбиватъ такава презъ 1940 г., ако не получаватъ повече отъ 48.000 л. годишенъ доходъ.

Букви а, б, в на чл. 2 ставатъ букви в, г, д.“

Ще поставя на гласуване най-напредъ предложението на г-нъ Тодоръ Поляковъ.

Тѣзи отъ г-да народните представители, които приематъ това предложение, както го прочетохъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Ще поставя на гласуване чл. 2, както се докладва отъ г-на докладчика.

Минчо Ковачевъ: Искамъ думата.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Г-нъ Ковачевъ! Когато се гласува, не може да се иска думата.

Минчо Ковачевъ: Права предложение, командитните дружества да се изключатъ, тѣй като тѣ сѣ и събирателни.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Г-нъ Ковачевъ! Предложенията трѣбва да бѣдатъ писмени. Не мога да поставя на гласуване предложение, което не ми е дадено въ писмена форма.

Ще поставя на гласуване чл. 2, както е предложенъ отъ комисията. Които го приематъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Андреевъ: (Чете)

„Чл. 3. Плащатъ вноската по чл. 1 въ ползвинъ размѣръ:

а) физическите и юридическите лица, които не подлежатъ на облагане съ вноската по чл. 34, буква „в“, отъ наредбата-законъ за общественото подпомагане за 1939 или 1940 г. и сѣ започнали да получаватъ приходи отъ нѣкакво занятие или отъ движими и недвижими имоти следъ 1 юлий 1940 г.;

б) служителите и работниците, които сѣ постѣпили на работа следъ 1 юлий 1940 г.;

в) пенсионерите, които сѣ започнали да получаватъ пенсия следъ 1 юлий 1940 г.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 3. Тѣзи отъ г-да народните представители, които приематъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Андреевъ: (Чете)

„Чл. 4. Разпорежданията на чл. чл. 2 и 3 не се прилагатъ за приходите по чл. 9.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 4. Тѣзи отъ г-да народните представители, които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Андреевъ: (Чете)

„Чл. 5. Работниците-надничари плащатъ вноската по чл. 1 въ размѣръ само на една надница, безъ огледъ на това, кога сѣ започнали или напуснали работата.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 5. Тѣзи отъ г-да народните представители, които приематъ чл. 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Андреевъ: (Чете)

„II. Основа за опредѣляне на вноската.

Чл. 6. Размѣрътъ на вноската на всички физически и юридически лица, съ изключенията въ следващите чл. чл. 8 и 9, се опредѣля въз основа на еднодневния имъ доходъ, опредѣленъ за 1939 бюджетна година.“

Въ този членъ трѣбва да се направи една редакционна поправка. На третия редъ следъ думитѣ „възъ основа на“ се прибавятъ думитѣ „вноската по“. Размѣрътъ на вноската се опредѣля на възъ основа на дохода, който не е опредѣленъ и който ще се опредѣля до м. априлъ т. г., а се опредѣля възъ основа на дохода за 1938 г.

Председателстващъ Димитѣръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 6. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 6, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитѣръ Андреевъ: (Чете)

„Чл. 7. Размѣрътъ на вноската на физическитѣ и юридическитѣ лица, упоменати въ чл. 6, които не подлежатъ на вноската по чл. 34, буква „в“, отъ наредбата-законъ за общественото подпомагане за 1939 бюджетна година, поради това, че презъ 1938 г. не сж имали никакви доходи, се опредѣля възъ основа еднодневния имъ доходъ за 1940 бюджетна година.

Физическитѣ или юридическитѣ лица, които сж започнали занятieto си следъ 1 май 1940 г., плащатъ вноската по чл. 1 възъ основа на еднодневния имъ доходъ за 1941 г.“

И тукъ на предпоследния редъ на алинея първа и на алинея втора, следъ думитѣ „възъ основа“, се прибавятъ думитѣ „вноската по“.

Председателстващъ Димитѣръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 7. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 7, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитѣръ Андреевъ: (Чете)

„Чл. 8. Размѣрътъ на вноската върху заплатитѣ на служителитѣ и работницитѣ при държавнитѣ, общинскитѣ, автономнитѣ и общественитѣ учреждения, при държавнитѣ фондове и при частнитѣ предприятия се опредѣля възъ основа на чистата заплата за м. май 1940 г. (следъ приспадане на направенитѣ по законъ удържки), умножена на 12.

Вноската за служителитѣ и работницитѣ, които постѣпятъ на работа следъ 1 юний 1940 г., се опредѣля възъ основа на чистата заплата за първия месецъ следъ постѣпването на работа, умножена на 12.

Размѣрътъ на вноската за пенсионеритѣ се опредѣля върху чистата годишна пенсия за 1940 г.“

Председателстващъ Димитѣръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 8. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитѣръ Андреевъ: (Чете)

„Чл. 9. Размѣрътъ на вноската на лицата, които получаватъ възнаграждения по чл. 6 отъ наредбата-законъ за данѣка върху приходитѣ (изключая заплатитѣ и надницитѣ) и приходи отъ капитали, съгласно чл. 20 отъ сѣщата наредба-законъ, се опредѣля възъ основа на чистата сума, изплатена или одобрена презъ 1940 календарна година за възнаграждения по чл. 6, лихви, ренти, дивиденди и други приходи отъ ценни книжа, чисти печалби и възнаграждения за периодични вноски на съдружници въ дружества съ ограничена отговорност, печалби на скрити съдружници, тантиеми на управителни и провѣрителни съвети.

Дружествата не дължатъ отдѣлна вноската за приходитѣ отъ капитали, изброени въ предшествуващата алинея.“

Председателстващъ Димитѣръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 9. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 9, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитѣръ Андреевъ: (Чете)

„Чл. 10. Физическитѣ и юридическитѣ лица, на които е опредѣлена вноската по чл. 34, буква „в“, отъ наредбата-законъ за общественото подпомагане за нѣколко приходоизточници, при опредѣляне вноската по този законъ събиратъ приходитѣ си отъ всички приходоизточници.

Горното разпореждане нѣма приложение при опредѣляне размѣра на вноската върху заплатитѣ, надницитѣ, пенситѣ и върху възнагражденията и приходитѣ по чл. 9.“

Председателстващъ Димитѣръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 10. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 10, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитѣръ Андреевъ: (Чете)

III. Начини, срокове и мѣсто за плащане на вноската.

Чл. 11. Вноската на физическитѣ и юридическитѣ лица се внася на четири срока — по една четвъртъ часть, включително до края на м. м. май, юлий, септемврий и ноемврий 1940 г.

Сумитѣ по този членъ се внасятъ отъ самото дружество или лице въ Б. н. банка къмъ населеното мѣсто, където се упражнява занятieto, съответно където е имотътъ. Ако предприятието има клонове или имоти въ повече населени мѣста, сумата се внася къмъ населеното мѣсто, където е централата на предприятието, съответно мѣстожителството на лицето. Въ случай че въ населеното мѣсто нѣма клонъ или агентура на Б. н. банка, лицето внася сумата на мѣстния общински бирникъ (секретаръ-бирникъ).

Лицата, чиято вноската по чл. 1 се опредѣля възъ основа на еднодневния имъ доходъ за 1940 г., съответно за 1941 г., плащатъ сѣщата въ двумесеченъ срокъ следъ като е изтекълъ срокътъ, за внасяне еднодневния доходъ за 1940 г., съответно за 1941 г.“

Тукъ се оеднаквили сроковетѣ за физическитѣ и юридическитѣ лица. За всичкитѣ се предвидиха четири срока.

Въ третата алинея на предпоследния редъ, следъ думитѣ „за внасяне“, трѣбва да се добавятъ пакъ думитѣ „вноската по“.

Председателстващъ Димитѣръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 11. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 11, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитѣръ Андреевъ: (Чете)

„Чл. 12. Вноската върху заплатитѣ на служителитѣ и работницитѣ се задържа отъ лицето, което изплаща сѣщитѣ, по една четвъртъ часть при изплащане заплатата за м. м. май, юлий, септемврий и ноемврий 1940 г.

Вноската отъ пенсионеритѣ се задържа отъ лицето, което изплаща пенситѣ, по една трета часть при изплащане пенситѣ за второто, третото и четвъртото тримесечие на 1940 г.“

Председателстващъ Димитѣръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 12. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 12, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитѣръ Андреевъ: (Чете)

„Чл. 13. Вноската върху възнагражденията и приходитѣ по чл. 9 се задържа при изплащанетъ или одобряването на сѣщитѣ отъ лицата, които сж задължени да задържатъ и внасятъ данѣка занятие, съгласно чл. 87 и 88 отъ наредбата-законъ за данѣка върху приходитѣ. Въ сроковетѣ по тѣзи членове се внася и вноската за сигурността.“

Председателстващъ Димитѣръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 13. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 13, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитѣръ Андреевъ: (Чете)

„Чл. 14. Длъжностнитѣ и частнитѣ лица на които по този законъ е възложено да задържатъ или събиратъ суми, внасятъ последнитѣ въ Б. н. банка до десето число на следния месецъ.

Общинскитѣ бирникъ задържа, въ полза на общинската каса, 3% отъ събранитѣ отъ частни лица вноски (но и отъ персонала при общината).“

Въ втората алинея на последния редъ има едно редакционно опущение. Следъ думата „но“ трѣбва да се прибави думата „не“.

Председателстващъ Димитѣръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване чл. 14. Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които приематъ чл. 14, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитѣръ Андреевъ: (Чете)

IV. Принудително събиране и санкции.

Чл. 15. Невнесенитѣ въ предвиденитѣ въ този законъ срокове суми се събиратъ принудително, по реда, предвиденъ въ закона за събиране на прѣжитѣ данѣци, ведно съ 1% месечна лихва.

Длъжностнитѣ и частнитѣ лица, на които е възложено задържането или събирането на вноски, за невнасянето на събранитѣ суми въ опредѣленитѣ срокове плащатъ събранитѣ суми съ 1½% месечна лихва.

Частните предприятия, общините и автономните учреждения отговарят солидарно съ лицето, на което е възложено задържането на вноските, за незадържаните или задържани, но невнесени вноски. Отговорността за общините се отнася и по отношение събраните, но невнесени от общинските бирници вноски.

При изчислението на лихвата дните се закръгляват на цял месец.

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване чл. 15. Тъзи от г-да народните представители, които приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Андреев: (Чете)

„V. Последни разпоредения.

Чл. 16. Когато физическите и юридическите лица, подлежащи на облагане с вноски по чл. 34, буква „в“, от наредбата-закон за общественото подпомагане не са определили тази вноски или, макар и да са я определили, не са я внесли, или пък оспорват размера на дохода си, определянето на извънредната вноски по настоящия закон ще стане на базата на вноската по еднодневния доход, установен от органите на Министерството на вътрешните работи и народното здраве.

Председателстващ Димитър Пешев: По този член е постъпило предложение от г-н Минчо Ковачев. (Чете) „Предлагам и моля да се подложи на гласуване, щото думите „Министерството на вътрешните работи и народното здраве“ да се заменят с „Министерството на финансите“.

Докладчик Димитър Андреев: Аз мисля, че тази контрола не трябва да се прави от Министерството на финансите, защото вноската се определя върху една определена вноски по закона за общественото подпомагане и контролата за определяне тази вноски по специалния закон се извършва от Министерството на вътрешните работи. Щом вноската, определена от органите на Министерството на вътрешните работи, по закона за общественото подпомагане, служи като база за определяне на вноските по този закон, ще има едно неудобство, по този закон контролата да се върши от органите на Финансовото министерство; толкова повече, че тези вноски са вече определени на базата на вноските по закона за общественото подпомагане за 1939 г. Никаква проверка няма да се прави. За тези, които са платили, промени няма да могат да се направят. Еднодневният доход ще се умножава по тази таблица и ще се получи вноската, която трябва да се плати.

Председателстващ Димитър Пешев: Има думата г-н министърът на финансите.

Министър Добри Божилов: Г-да народни представители! Трябва да обясня с няколко думи въпроса, който повдига г-н Ковачев.

Аз много съжалявам, че въ събота, когато се направи конференция по прилагането на тази наредба, г-н докладчикът няма възможност да присъства. Там бяха, обаче, други членове на финансовата комисия. Присъствуваше и началникът на отделецията за социални грижи при Министерството на вътрешните работи г-н Янулов, и се установи, че тия грешки, които са станали при облагането досега и които ще бъдат рекламизирани, чрез инспектората на общественото подпомагане ще бъдат анкетирани и ще може да бъдат поправени преди да послужат като база за събиране на еднодневния доход.

Понеже г-н Андреев не присъства на тази конференция, вероятно затова поддържа, че изправление на грешките не може да стане. Г-н Янулов каза, че поправки могат да станат, и аз направих декларация при гласуването на чл. 1. Понеже въ чл. 17 е казано, че подробностите по внасянето, отчитането и надзора на събраните по този закон суми ще се уредят с наредба от министъра на финансите, за мен е безразлично, дали по чл. 16 надзорът ще остане на Министерството на вътрешните работи или на това на финансите. Въ всеки случай аз съм се разбрал с г-на министъра на вътрешните работи, че въ бъдеще прилагането на тази наредба — която е административна наредба, не е прокарана с закон — ще става въ съгласие с Министерството на вътрешните работи. И понеже като база за този многодневен доход и за железнопътния данък се взема еднодневният доход, възможно е даже и г-н министърът на благоустройството да вземе участие при разискванията за

коригирането на допустимите грешки. Така че въпросът е уреден. Няма да има абсолютно никакво значение как ще се приеме чл. 16, щом по чл. 17 имаме правото на министъра на финансите и щом като имаме това съгласие с министъра на вътрешните работи. И тъй като, както казах, тази наредба не е закон, а е административна наредба, винаги може да става изменение.

Докладчик Димитър Андреев: Щом г-н министърът е съгласен, нямам нищо против. Съгласен съм и аз.

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване предложението на г-н Минчо Ковачев. След обясненията на г-на министъра на финансите г-н докладчикът е съгласен с това предложение.

Тъзи, които приемат предложението на народния представител г-н Минчо Ковачев, щото въ чл. 16 думите „Министерството на вътрешните работи и народното здраве“ да се заменят с „Министерството на финансите“, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието не приема.

Ще поставя на гласуване чл. 16, както се докладва. Които го приемат, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Андреев: (Чете)

„Чл. 17. Подробностите по внасянето, отчитането и надзора на събраните по този закон суми ще се уредят с наредба от министъра на финансите.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат чл. 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законът за посрещане извънредните разходи по обезпечаване сигурността на страната е приет окончателно.

Минаваме към трета точка от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за разширение на железнопътната мрежа и на пристанищата.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Г-да народни представители! Предвид на това, че законът е много дълъг, моля, да се съгласите да бъдат прочетени само мотивите. Тъзи от г-да народните представители, които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Петър Дограмаджиев: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение на закона за разширение на железнопътната мрежа и на пристанищата.

Г-да народни представители!

С изменението и допълнението на закона за разширение на железнопътната мрежа и на пристанищата от 1933 г. се въведе тъй нареченият основен ж. п. данък въ размер от 30 л. годишно, плащан от жителите и служителите въ непръкозаинтересуваните общини и селища въ царството на възраст от 21 до 55 години включително. От тоя данък годишно постъпват средно около 20.000.000 л. и то при най-благоприятни условия, една сума, която заедно с другите приходи по закона не може да надмине 45.000.000 л. Явно е, че тази сума е крайно недостатъчна, за да може да се реализира поне една част от предвидената програма за строежа на новите ж. п. линии. Това наложи всяка година да се сключват заеми, плащането на които започна да обременява напоследък доста бюджета на Главната дирекция на железниците. За да се избегне това последното, налага се да се потърсят други източници и средства за завършването на тъй важните от държавно, военно и стопанско значение ж. п. линии. А това може да стане най-добре като се увеличат редовните приходи по закона за разширение на железнопътната мрежа и на пристанищата. Съ предлаганият законопроект се цели по-справедливо облагане с ж. п. данък на физическите и юридическите лица. От предполагаемите приходи, които ще постъпват годишно от този данък, 95% ще се внасят за постройка на нови ж. п. линии, а 5% за постройка на нови пристанища. По този начин за постройка на пристанища се заплават същите приходи, които са имали от 1933 г. насам, а именно около 10.000.000 л. годишно.

С предлаганото изменение на закона се премахва принципът на пръкозаинтересуваността, легнал въ същия още от създаването му. Това се прави, от една страна,

поради малките приходи, които се получават от прѣко-заинтересуваното население, а, от друга, да се премахне това специално облагане, което предизвикваше недоволството на широкото население. Горният принцип имаше смисъл, ако жителитѣ на прѣкозаинтересуванитѣ общини и селища отбиваха временната ж. п. трудова повинност въ натура, т. е. работѣха по новостроящитѣ се ж. п. линии и пристанища. Въ последно време, обаче, това стана мѣжко приложимо, поради бѣрзината, съ която се строят новитѣ ж. п. линии. Следователно, съ предлагания законопроектъ се прокарва новъ принципъ — новитѣ ж. п. линии и пристанища да се строятъ съ срѣдствата на цѣлото население въ царството и то споредъ материалната мощъ на всѣко юридическо или физическо лице. Приложенъ е принципътъ на прогресивното облагане.

Съ предлагания законопроектъ се дава облекчение на данъкоплатцитѣ при заплащане на недоборитѣ отъ временната ж. п. трудова повинностъ за годинитѣ отъ 1925 до 1939 включително и на недоборитѣ отъ основенъ ж. п. данѣкъ за годинитѣ отъ 1933 до 1939 включително. Недоборитѣ отъ временната ж. п. трудова повинностъ по действащия понастоящемъ законъ се събиратъ както следва: по 150 л. годишно, когато произхождатъ отъ временна ж. п. трудова повинностъ въ пари и по 300 л. годишно, когато произхождатъ отъ временна ж. п. трудова повинностъ въ натура. Съ глобитѣ първитѣ достигнаха до 180 л., а вторитѣ до 360 л. годишно. Съ настоящия законопроектъ се дава възможностъ на всички неиздължени данъкоплатци да ликвидиратъ съ своитѣ задължения съ 60 л. годишно, вмѣсто съ по 180 и 360 л. годишно, ако заплатятъ сѣщитѣ до 25 октомврий т. г. Онѣзи, обаче, които не сторятъ това до тази дата, плащатъ своитѣ задължения вече по 100 л. годишно. И въ единия и въ другия случай съ едно голѣмо облекчение всички могатъ да ликвидиратъ много лесно съ тѣзи си задължения.

Недоборитѣ отъ основенъ ж. п. данѣкъ пъкъ ще се събиратъ до 25 октомврий т. г. по 30 л. годишно, т. е. безъ всѣкакви глоби. Следъ тази дата сѣщитѣ ще се събиратъ въ сегашнитѣ имѣ размѣри, а именно по 60 л. годишно.

Предвидъ на всичко гореизложено, моля ви, г-да народни представители, да разгледате предложениия ви законопроектъ и го гласувате.

Гр. София, 20 мартъ 1940 г.

Министъръ на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството:

Инж. Д. Василевъ

(Ето и текстътъ на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение и допълнение на Закона за разширение на желѣзнопѣтната мрежа и на пристанищата.

(„Д. В.“, бр. 66 отъ 24 юний 1925 г.; „Д. В.“, бр. 18 отъ 26 априлъ 1927 г.; „Д. В.“, бр. 157 отъ 11 октомврий 1928 г.; „Д. В.“, бр. 84 отъ 15 юлий 1933 г. и „Д. В.“, бр. 219 отъ 28 септемврий 1935 г.)

§ 1. Чл. 2 се измѣнява така:

„Изброенитѣ въ чл. 1, букви „а“, „б“ и „в“ постройки на ж. п. линии и пристанища се строятъ:

а) съ заеми, сключени специално за постройка на желѣзници и пристанища;

б) съ суми, предвидени въ редовния и извънредния държавни бюджети;

в) съ редовна трудова повинностъ;

г) съ вноска за прогресивенъ ж. п. данѣкъ въ размѣръ, съгласно таблицата по чл. 6 отъ настоящия законъ, и

д) съ приходъ отъ недоборитѣ отъ вр. ж. п. трудова повинностъ, превърната задължително въ пари и отъ недоборитѣ отъ основенъ ж. п. данѣкъ.

Всички приходи, изброени въ букви „а“, „б“, „в“, „г“ и „д“ отъ настоящия членъ се внасятъ по бюджета на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата, за да бъдатъ употребени изключително за работа по постройката на новитѣ ж. п. линии и пристанища.

Приходитѣ и разходитѣ се предвиждатъ по бюджета на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата, съгласно чл. 27 отъ закона за уредба и управление на българскитѣ държавни желѣзници и пристанища.

Приходитѣ се внасятъ въ Българската народна банка, като сѣщитѣ по букви „а“ и „б“ изцѣло се отнасятъ по съответния отдѣлъ отъ приходения бюджетъ на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата — за постройка на нови ж. п. линии, а тия по букви „г“ и „д“ се разпредѣлятъ както следва: 95% по съответния отдѣлъ — за постройка на нови ж. п. линии и 5% по съответния отдѣлъ за постройка на нови пристанища“.

§ 2. Чл. чл. 3 и 4 се отмѣняватъ.

§ 3. Чл. 5 се измѣнява така:

„Освобождаватъ се отъ заплащане на прогресивенъ ж. п. данѣкъ само физическитѣ лица, а именно:

а) учащитѣ се за годината, презъ която следватъ и за годината презъ която сѣ напуснали учебнитѣ заведения;

б) лицата, които сѣ били повече отъ 6 месеца въ затвора презъ обложната година;

в) военнослужашитѣ и трудослужашитѣ на срочна служба за всички години, презъ които сѣ били на служба, включително и за годината, презъ която сѣ уволнени, ако сѣ прослужили най-малко 6 месеца отъ последната година;

г) военноинвалидитѣ и личнитѣ пенсионери-инвалиди при фонда „Обществени осигуровки“ съ загубена 50% и повече работоспособностъ, ако не сѣ на служба и не получаватъ възнаграждение отъ държавни, общински, автономни и обществени учреждения, частни, търговски, индустриални и други подобни предприятия — фабрики, работилници, банки, фирми и други;

д) неспособнитѣ за каквѣто и да е умственъ или физически трудъ, които не могатъ да изкарватъ сами прехраната си и

е) признатитѣ отъ общинитѣ за бедни, които страдатъ отъ нести, споредъ специалното разписание на болеститѣ.

За бележка. Военнослужашитѣ, трудослужашитѣ, ученицитѣ и студентитѣ, ако следъ уволнението, напускането или свършването постѣпятъ на служба или бъдатъ назначени за постоянни надничари въ изброенитѣ въ буква „г“ учреждения и предприятия, плащатъ прогресивенъ ж. п. данѣкъ, както всички други служители“.

§ 4. Чл. 6 се измѣнява така:

„Прогресивенъ ж. п. данѣкъ, съгласно чл. 2, буква „г“, се плаща ежегодно въ следующитѣ се размѣри, въ зависимостъ отъ годишния доходъ на всѣко физическо или юридическо лице, а именно:

Лв. ж. п. данѣкъ за	Годишенъ доходъ до	
30	18.000	„
70	24.000	„
100	30.000	„
120	36.000	„
150	42.000	„
180	48.000	„
210	54.000	„
250	60.000	„
300	72.000	„
350	84.000	„
400	96.000	„
500	108.000	„
600	120.000	„
800	140.000	„
1000	160.000	„
1200	180.000	„
1600	200.000	„
2000	220.000	„
2500	240.000	„
3000	260.000	„
3500	280.000	„
4000	300.000	„
4600	350.000	„
5400	400.000	„
6300	450.000	„
7500	500.000	„
9000	600.000	„
10.500	700.000	„
12.000	800.000	„
13.500	900.000	„
15.000	1.000.000	„

и 15.000 л. + 2.000 л. за всѣки 100.000 л. или частъ отъ тѣхъ за доходъ надъ 1.000.000 л. Когато всѣка частъ отъ 100.000 л. (надъ 1.000.000 л.) е по-малка отъ 10.000 л., за тази частъ не се взема допълнителенъ прогресивенъ ж. п. данѣкъ.

На прогресивенъ ж. п. данѣкъ подлежатъ всички физически лица безъ разлика на полъ, възраст и поданство, и всички юридически такива, които получаватъ доходи подъ каквато и да било форма.

За годишенъ доходъ, възъ основа на който се определя прогресивниятъ ж. п. данѣкъ, се смѣта онзи, на основание на който физическото или юридическото лице е било обложено съ вноска, равна на едnodневния му доходъ, съгласно чл. 34, буква „в“, отъ наредбата-законъ за обществено подпомагане, за предшествуващата година.

Ако нѣкои отъ физическитѣ или юридическитѣ лица не сѣ подлежащи на облагане съ едnodневенъ доходъ за предшествуващата година, то плащатъ прогресивенъ ж. п. данѣкъ, възъ основа на дохода, по който е определенъ едnodневниятъ имѣ такъвъ за текущата година. Внасянето на

така определения прогресивен ж. п. данък трябва да стане най-късно до един месец от внасянето на еднодневния доход.

§ 5. Чл. 7, 8 и 9 се отменяват.

§ 6. Чл. 10 се изменява така:

„Предвидената вноска в чл. 2, буква „г“, за физическите лица, които упражняват някакво занятие или вършат каквато и да било работа, се определя от съответните професионални организации, независимо от това дали са техни членове или не. Когато в населеното място няма професионални организации, вноската се определя от комисия, назначена от общинския кмет. По преценка на последния, от комисията се определя вноската и в случай, когато професионалната организация се оказва бездейна.

След като списъците за облога с прогресивен ж. п. данък бъдат изготвени от професионалните организации или от общинските комисии, се изпращат на събирателите на ж. п. данък, а където няма такива — на общинските бирници. Последните веднага пристъпват към събирането му, съгласно закона за събиране на прѣкитѣ данѣци, срещу установени квитанции, дадени им от данъчния началник.

Когато физическите и юридическите лица, подлежащи на облага с прогресивен ж. п. данък, не са определени и не са внесли последния, определянето му става въз основа на дохода, установен от органите на Министерството на вътрешните работи и народното здраве, при определяне от последните на еднодневния доход.

Списъците на подлежащите на прогресивен ж. п. данък физически лица се съставят от съответните професионални организации или общински комисии най-късно до 1 февруарий на обложната година.

Вноската на дружествата, съюзите, банките, предприятията и други юридически лица се определя, събира и внася от управителните им съвети или тяхната управа в Б. н. банка по установения ред в настоящия закон.

За проявената слаба дейност при събирането на горния приход, за несвоевременно или нередовно съставяне на списъците от професионалните организации или общинските комисии и за нередовното даване на Главната дирекция на строежите сведения за събираните приходи от ж. п. данък, кметовете и секр. бирниците или управителните тела на професионалните организации и членовете на комисията се наказват съгласно чл. 50 до 500 л. Горните обстоятелства се установяват съ акт, съставен от служителите при отбѣла нови ж. п. линии, натоварени за тази цел съ заповѣд на министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството.

Министърът на обществените сгради, пътищата и благоустройството, или натовареното от него длъжностно лице, въз основа на акта, издава заповѣд за глобяването на кметовете, секр.-бирниците, членовете на комисията и на управителните тела на професионалните организации.

Заповѣдта не подлежи на обжалване и се привежда въ изпълнение от държавните бирници, съгласно закона за събиране на прѣкитѣ данѣци.

Недоборитѣ от временна ж. п. трудова повинност по чл. 2, буква „д“, се събират от държавните бирници, а недоборитѣ от основния ж. п. данък — от общинските бирници. Събирането им съгласно закона за събиране на прѣкитѣ данѣци, срещу установени квитанции, дадени им от данъчния началник.

§ 7. Чл. 11 се изменява така:

„Прогресивният ж. п. данък се изплаща най-късно:

а) от пенсионерите при изплащане на пенсията за второто тримесечие. Пенсионери, придобили право на пенсия след изплащането на сжщата за второто тримесечие, плащат ж. п. данък от първата получена пенсия;

б) от всички дружества, съюзи, предприятия и всички други юридически лица до края на месец юний от обложната година и

в) от всички физически лица — граждани съ свободни професии, търговци, занаятчии, индустриалци, домопритежатели, рентниери, земеделци и други — до края на месец юний на обложната година.

Ако данъкът не бъде изплатен въ горните срокове, то сжщият се събира съ 1% месечна лихва.

Забележка. Недоборитѣ от временната ж. п. трудова повинност, превърната задължително въ пари за годините от 1925 до 1939 вкл. се заплащат по 60 л. годишно, ако сжщитѣ бъдат изплатени до 25 октомврий 1940 г. След тая дата сжщитѣ недобори ще се събират по 100 л. годишно.

Недоборитѣ от основен ж. п. данък за годините от 1935 до 1939 вкл. ще се събират по 30 л. годишно,

ако бъдат изплатени до 25 октомврий 1940 г. След тая дата сжщитѣ недобори ще се събират по 60 л. годишно.

§ 8. Чл. 12 се изменява така:

„Натоварените длъжностни лица съ събирането на приходи по настоящия закон са длъжни да внасят събираните суми ежемесечно по принадлежност. Ако те задържат събираните суми повече от 1 месец, плащат лихва върху тях 1-5% месечно. Това обстоятелство се установява от данъчния началник, който провѣрява квитанционните книги, съ които са събирани сумите, или от органите на отбѣла нови ж. п. линии, при извършените от тях ревизии.

Както за лихвата, така и за невнесените по принадлежност суми, длъжностните лица са начитат съ акт, препис от който се връчва на задълженото лице, което въ 5-дневен срок може да даде своите обяснения.

Актът съ обясненията на задълженото лице се изпраща въ отбѣла нови ж. п. линии, от където се издава постановление от главния директор на строежите.

Постановлението и актът се връчват на задълженото лице въ препис и могат да се обжалват пред сждилищата по реда и въ срока, предвидени въ производството по дѣлата за нарушения, за които несъдебни власти издават наказателни постановления — книга VI, гл. V, на закона за наказателното съдопроизводство.

Постановления до 2.000 л. не подлежат на никакво обжалване.

Сумите по вѣзлитѣ въ законна сила постановления се събират от държавните бирници по реда на закона за събиране на прѣкитѣ данѣци.

Физическите и юридическите лица, на които е определена вноска по чл. 34, буква „в“, от наредбата-закон за общественото подпомагане за няколко приходоизточници при определяне вноската по този закон, събират приходите си от всички приходоизточници.

Горното разпореждане няма приложение при определяне размѣра на вноската върху заплатите, надниците и пенсията.

Държавните, общинските, автономните и обществените учреждения, частните, търговските, индустриалните и други подобни предприятия — фабрики, работилници, банки, фирми и други, удържат дължимия се от тяхните служители и надничари прогресивен ж. п. данък от заплатите им за м. април въ размѣри, определени въ чл. 6 от настоящия закон. За неправилното и ненавременно удържане на горните суми, както и за неударжането им въобще от служителите въ държавните и общинските учреждения се държат отговорни касиер-платците при сжщитѣ, а от служителите въ обществените, автономните, частните, търговските и индустриални и други подобни предприятия — самите предприятия и касиер-платците при сжщитѣ.

Удържаните суми се внасят до 15 число на следващия месец след фактическото им удържане, чрез най-близкия клон на Б. н. банка въ приход на Главната дирекция на железниците и пристанищата, като при внасянето им се разпределят както следва: 95% по съответния параграф на приходния бюджет на сжщата Дирекция — за постройка на нови ж. п. линии и 5% по съответния параграф — за постройка на нови пристанища.

Дължимите суми за прогресивен ж. п. данък от постановили след месец април служители, надничари и работници на работа при сжщитѣ учреждения и предприятия се удържат от първата заплата и се внасят по горния ред до 15 число на следващия месец след фактическото им удържане на приход на Главната дирекция на железниците и пристанищата.

Ако отчетникът на държавните и общински учреждения не внесе сумите до 15 число на следващия месец от събирането им, плаща лихва 1-5% за всеки наченат и изтекъл месец. При закъснение от автономните, обществените учреждения, частните, търговските, индустриалните и други подобни предприятия — фабрики, работилници, банки, фирми и др., лихвата понасят самите предприятия и касиер-платците при сжщитѣ.

За неударжаните и невнесени своевременно въ Главната дирекция на железниците и пристанищата приходи, както и дължимите се лихви по алинея дванадесета, държавните и общинските отчетници, автономните и обществените учреждения, частните, търговските, индустриалните и други подобни предприятия — фабрики, работилници, банки, фирми и други, се начитат съ акт, съставен от служителите при отбѣла нови ж. п. линии, натоварени за тази цел съ заповѣд от министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството.

Актовѣтѣ на общественитѣтѣ учреждения, частнитѣтѣ, търговскитѣ, индустриалнитѣ и други предприятия — фабрики, работилници, банки, фирми и други, се съставятѣ на управителитѣ или на собственицитѣ на сѣщитѣтѣ.

Министърътѣ на общественитѣтѣ сгради, пѣтищата и благоустройството, или натовареното отѣ него длѣжностно лице, възѣ основа на актовѣтѣ, издава заповѣди за събиране на сумитѣ, съ които сѣ начетени по актовѣтѣ горнитѣ учреждения и предприятия. Заповѣдитѣ се привеждатѣ въ изпълнение отѣ държавнитѣ бирници, съгласно закона за събиране на прѣжитѣ данѣци).

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Давамъ 10 минути отиди....

(Следъ отиди)

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: (Звъни) Задаванетоъ продължава.

Има да ви направя следното съобщение.

Постѣпило е отѣ Министерството на финанситѣ предложение за разрешаване износа на 2700 тона старо жѣлѣзо и 5.135 кгр. медикаменти.

Това предложение ще ви се разладе.

Има думата народнитѣтѣ представителъ г-нѣ проф. Петко Стайновъ.

Петко Стайновъ: (Отѣ трибуната) Г-да народни представители! Преди да започна разглеждането на самия законопроектъ, искамъ да отправя единъ предварителенъ въпросъ къмъ г-на министра на благоустройството. Въ законна за разширение на жѣлѣзнопѣжната мрежа и пристанищата отѣ 1933 г. е казано, че приходитѣ за постройка на жѣлѣзници се внасятѣ въ бюджета на Главната дирекция на жѣлѣзницитѣ. Това е много обяснимо, понеже въ онзи моментъ, съгласно закона за уредбата и управлението на българскитѣ държавни жѣлѣзници, постройката на жѣлѣзници се извършваше отѣ Главната дирекция на жѣлѣзницитѣ. Обаче какво е положението днесъ, следъ като миналата година се създаде Дирекция на строежитѣ? Защо този законопроектъ се внася отѣ г-на министра на благоустройството, щомъ паритѣ, които ще се получаватѣ отѣ данѣцитѣ по този законопроектъ, ще отиватѣ въ полза на жѣлѣзницитѣ, ще влизатѣ въ бюджета на жѣлѣзницитѣ и, следователно, съ тѣхъ ще разполага министърътѣ на жѣлѣзницитѣ? Мене ми е странно, че този законопроектъ се внася не отѣ г-на министра на жѣлѣзницитѣ, а отѣ г-на министра на благоустройството. Може би г-нѣ министърътѣ на благоустройството го внася като представителъ на Дирекцията на строежитѣ.

А пророч, какво стана тая Дирекция на строежитѣ? Азъ съжалявамъ, че въ момента не е тукъ министърътѣ на земедѣлието, г-нѣ Багряновъ, който може би щѣше да ни даде много интересни сведения за Дирекцията на строежитѣ, срещу създаването на която той бѣше направилъ редъ възражения. Азъ виждамъ, че тази Дирекция на строежитѣ сѣществуваше още. И може би по силата на това, че има Дирекция на строежитѣ, г-нѣ министърътѣ на благоустройството внася този законопроектъ. Но щомъ като Дирекцията на строежитѣ трѣбва да строи жѣлѣзници, споредъ закона за Дирекцията на строежитѣ, тогава мене не ми е ясно и се надѣвамъ, че ще получа надлежното освѣтление — защо паритѣ ще отиватѣ въ бюджета на жѣлѣзницитѣ, а нѣма да отиватѣ въ бюджета на Дирекцията на строежитѣ. Вѣрвамъ, че по този въпросъ двамага уважаеми г-да министри ще ни дадатъ надлежнитѣ обяснения, а сѣщо така ще ни кажатъ, какво е сегашното състояние на Дирекцията на строежитѣ и какви сѣ намѣренията на правителството за нейното сѣществувание въ бъдеще.

Минавамъ къмъ самия законопроектъ. Следъ законопроекта за пѣтищата, по който се въведе едно ново и доста значително облагане, главно възѣ основа на данѣка върху приходитѣ, сега г-нѣ министърътѣ на благоустройството пѣкъ ни предлага другъ единъ законопроектъ, съ който се иска увеличение на досегашния жѣлѣзнопѣженъ данѣкъ. Съ първия законопроектъ се търсѣха да се добиятъ нови приходи чрезъ нови данѣци въ полза на фонда „Пѣтища“. Съ днешния законопроектъ се търси да се добиятъ нови приходи чрезъ нови данѣци за фонда или сѣтка „Постройка на жѣлѣзници и пристанища“. Преди малко гласувахме законопроекта за посрѣщане на извънреднитѣ разходи по обезпечаване сигурността на страната, съ който създадохме нови данѣци, нови облагания за посрѣщане специално известни военни цели. Днесъ съ предложението ни законопроектъ, г-да, се иска въвеждането на единъ новъ прогресивенъ данѣкъ — това е единъ данѣкъ върху приходитѣ на хората — какъвто по досегашния законъ не сѣще-

ствуваше, обаче приходитѣ отѣ този новъ прогресивенъ данѣкъ нѣма да отиватѣ въ общия ковчегъ, въ общата хазна на държавата, а ще отиватѣ по една специална сѣтка за постройка на жѣлѣзници и пристанища. Малко странно е, че този данѣкъ се нарича жѣлѣзнопѣженъ данѣкъ. Ние сме свикнали да го наричаме така и навсѣкѣже въ законопроекта се нарича жѣлѣзнопѣженъ данѣкъ, само поради предназначението на сумитѣ, но не и поради обекта, който се облага. Всѣщностъ, както данѣкътѣ по законопроекта за пѣтищата, който гласувахме вчера и нарекохме данѣкъ-пѣтища, по обекта си не е никакъвъ данѣкъ-пѣтища, а е данѣкъ върху приходитѣ, така и данѣкътѣ по законопроекта, който разглеждаме сега и следъ малко ще гласуваме или нѣма да гласуваме и който е нареченъ жѣлѣзнопѣженъ данѣкъ, сѣщо е единъ данѣкъ върху приходитѣ и по обекта си не е никакъвъ жѣлѣзнопѣженъ данѣкъ. Касае се за едно облагане на приходитѣ, каквито облагания имаме толкова много по Министерството на финанситѣ. Би трѣбвало, г-да, сумитѣ, които поставятѣ отѣ единъ данѣкъ върху приходитѣ, да влизатѣ въ общия държавенъ ковчегъ; съ неговото администриране, понеже е данѣкъ върху приходитѣ, би трѣбвало да се занимава компетентната администрация по Министерството на финанситѣ, която е обучена, която е тренирана да се занимава именно съ приходитѣ.

Другъ би билъ въпросътѣ, ако, напримеръ, ние искахме да наложимъ нѣкакъвъ специаленъ данѣкъ въ полза на жѣлѣзницитѣ въ връзка съ покачване стойността на мѣстата около жѣлѣзницитѣ. Ако поради такова покачване стойността на мѣстата се събира нѣкакъвъ данѣкъ, той може да бѣде нареченъ жѣлѣзнопѣженъ данѣкъ. Сѣщо така, ако събирахме нѣкакви такси по жѣлѣзницитѣ, данѣкътѣ щѣше да бѣде жѣлѣзнопѣженъ. Искамъ, г-да, да ви изтъкна това, че важното за опредѣляне името на единъ данѣкъ не е неговото предназначение, а е обектътѣ, който се облага. Защото, ако ние, вмѣсто приходитѣ, обложимъ, да кажемъ, чая или кафето, или ягодицѣ, съ данѣци и, ако приходитѣ отѣ тия данѣци отиваха въ жѣлѣзницитѣ, би трѣбвало и тѣхъ да ги наречемъ жѣлѣзнопѣжни данѣци, когато всѣщностъ тѣ ще бѣдатъ единъ прѣжи данѣци, наложени върху единъ или другъ обектѣ и би трѣбвало да се наименуватъ споредъ името на обекта: данѣкъ-чай или данѣкъ-кафе и т. н. Ако данѣкътѣ е наложенъ върху приходитѣ, естествено е, че трѣбва да носи името данѣкъ-приходи.

Следователно, г-да, данѣкътѣ, който се въвежда съ сега разглеждания законопроектъ, освенъ по предназначението, за което ще отиватѣ събранитѣ суми, нѣма нищо общо съ министра на благоустройството — има общо съ министра на жѣлѣзницитѣ, а най-малко има общо съ министра на вътрешнитѣ работи, чиито органи, както обясни това преди малко и г-нѣ Ковачевъ, по този законопроектъ за жѣлѣзнопѣжния данѣкъ ще вършатъ облагателни действия. Значи, предложѣнъ ни е за разглеждане единъ законопроектъ, който се внася отѣ министра на благоустройството, за налагане на единъ данѣкъ, приходитѣ отѣ който ще отиватѣ за постройка на жѣлѣзници, облаганията ще ставатѣ отѣ органитѣ на министра на вътрешнитѣ работи, а министърътѣ на финанситѣ, който има контрола върху всѣжитѣ приходи, стои настрана. Само той, министърътѣ на финанситѣ, отѣ когото зависятъ всѣжитѣ данѣци, който се грижи за събиране приходитѣ на държавата въ единъ ковчегъ, който намира нуждитѣ срѣдства за издрѣжката на всѣчки служби по събиране на приходитѣ, само той стои настрана и нѣма право да се мѣси въ този така нареченъ жѣлѣзнопѣженъ данѣкъ. А не е безразлично, г-да, за министра на финанситѣ — съжалявамъ, че въ момента той не е тукъ, за да повдигна редъ въпроси, които сѣ все въ връзка съ този данѣкъ — какъ се използватъ данѣчнитѣ източници и какъ ще бѣдатъ използвани различнитѣ данѣчни обекти. Трѣбва да има една единствена политика по облаганията, главно по облаганията върху приходитѣ; трѣбва да има една единствена дисциплина по събирането на данѣцитѣ, особено когато се касае за събиране на данѣци върху приходитѣ, и трѣбва да има една единствена администрация компетентна, обучена, която да прави облаганията. Врѣхнината отѣ 10% върху данѣка занятие, която наричаме допълнителенъ пѣтенъ данѣкъ, ще отива въ фонда „Пѣтища“; новъ данѣкъ върху приходитѣ, който наричаме сега жѣлѣзнопѣженъ данѣкъ, ще отива въ фонда „Постройка на жѣлѣзници и пристанища“, какъто не му е мѣстото, защото, г-да, всѣки данѣкъ върху приходитѣ трѣбва да отива въ общия ковчегъ.

Виждате, г-да, разни данѣци по разни фондове, по разни сѣтки, поради което става раздробяване на данѣцитѣ. И да не мислимъ, че като направимъ данѣкътѣ да се плаща по единъ фондъ, данѣчната тежестъ става по-малка. Раздроблението на данѣцитѣ по фондове съвсемъ не облекчава данѣкоплатеца. То нѣма за послѣствие облекча-

ването на данъкоплатеца, а има за последствие само да отежни контролните функции на министъра на финансите, а така също и да обърка контрола на Парламента върху начина на разпределянето на данъците. Раздроблението на данъците в различни фондове може въобще да не представлява голям интерес за известни министерства, които сж съумели навреме да си създадат фондове. Тогава нѣкои министерства имаха богати фондове, сж срдствата на кои тѣхните министри можеха да проявяват големи творчески инициативи. Такъв е случаят съ Министерството на правосъдието, което има най-богатите фондове, благодарение на които виждате навсякъде построени прекрасни затвори, когато Министерството на вътрешните работи и народното здраве нѣма никакви фондове и поради това днес почти никъде не можем да намерим болници, които да заслужават да се лѣкуват въ тѣх български граждани.

Иванъ В. Петровъ: Не само болници нѣма, ами и легла нѣма. Чаршафи, покривки, сапунъ нѣма!

Петко Стайновъ: Знаете, че по Министерството на земеделието има фондъ „Епизоотии“, много богат, който позволява на министъра на земеделието въ миналото да построи ветеринарни лѣчебници за лѣкуване на добитѣкъ, а за лѣкуване на хора, поради липса на фондове, нѣма никакви лѣчебни заведения. Искамъ да кажа, че въ миналото, поради раздроблението на данъците по фондове, се явяваше една нерационалност въ държавното строителство и се объркваша смѣтките на финансовите министри. Колко пъти, когато се объркват смѣтките на министъра на финансите, се започва една игра, много известна въ миналото. Щомъ не може да свърже двата края, министърът на финансите казва: да слѣемъ фондовете. Фондовете се сливатъ, не оставатъ никакви фондове и срдствата имъ се турятъ въ общия ковчегъ. Но следъ това полѣка-полѣка пакъ се създаватъ фондове. И тази игра постоянно се повтаря. Ние знаемъ въ миналото, че въ много случаи, когато финансовите министри сж се хвалили, че сж магьосници, че сж правили своите бюджети да свършатъ съ излишци, голѣмата имъ магия не е била нищо друго, освенъ да прибератъ, да измучатъ срдствата на фондовете въ даденъ моментъ и после да кажатъ: „Намѣрихъ приходи“. Намѣрилъ си ги, като си ги вземалъ отъ разните фондове! Тази политика на фондове виждаме и сега. Става раздробяване на данъци по разни фондове: фондъ „Пѣтица“, фондъ „Постройка на желѣзници“ и пр. Ето, вчера приехме законъ, съ който се усилва съ нови данъци фондътъ „Пѣтица“. Днесъ разглеждаме законопроекта, съ който се усилва фондътъ „Постройка на нови желѣзници“, и то внесенъ законопроектътъ отъ г-на министъра на благоустройството.

Г-да! Касае се въ случая за единъ прогресивенъ данѣкъ върху приходите. Радвамъ се, че г-нъ министърътъ на финансите идва въ момента, защото съ него ще ми е смѣтката. Относно начина на облагането по този законъ ние нѣма да търсимъ смѣтка отъ г-на министъра на благоустройството, който въ случая се явява като техническо лице, но ще искаме да си видимъ смѣтките съ г-на министъра на финансите.

Министъръ Добри Божиловъ: Прието. (Веселостъ)

Петко Стайновъ: Г-да! За пѣтица ни трѣбватъ пари. Кой ще ги дава? — Министърътъ на финансите. Той трѣбва да намѣри пари, защото той е върховниятъ касиеръ, той е върховниятъ съкровишникъ, както го наричатъ въ Франция — *le grand argentier* — а не министърътъ на пѣтицата, който ще ги получи отъ него, за да ги употреби съгласно нашето разпредѣление. Ако трѣбватъ пари, г-да, за обществено подпомагане, министърътъ на финансите трѣбва да ги намѣри, а не министърътъ на вътрешните работи, чиято функция не е да търси пари, а да провежда една социална политика на обществено подпомагане. За желѣзници ни трѣбватъ пари. Не е Дирекцията на строежите, която е още оспорвана, хибридна дирекция, за която не зная дали ще съществува или не, която ще търси пари за желѣзниците; не е министърътъ на благоустройството, не е всѣкиостъ и министърътъ на желѣзниците, който ще търси пари за желѣзници. Министърътъ на финансите е този, който трѣбва да намѣри нужните пари, той е, който трѣбва да разполага съ приходните източници. И понеже тукъ се касае за единъ данѣкъ върху приходите, следователно, министърътъ на финансите е, който трѣбва да бжде отговоренъ за този данѣкъ.

Ето защо, г-да, азъ поставямъ сега въпроса не за самия данѣкъ по същество — за това ще говоря по-късно — а за свършенството или несвършенството на техниката на

този законопроектъ, който е внесенъ отъ г-на министъра на благоустройството и по който трѣбва да отговаря министърътъ на финансите, понеже се касае за данѣкъ върху приходите. И азъ ще си позволя, г-не министре на финансите, въ връзка съ техниката на този законопроектъ, да Ви отправя нѣколко въпроси, по които разчитамъ, че Вие ще осветлите народното представителство.

Азъ не съмъ противъ желѣзнопѣтния данѣкъ, въобще, противъ единъ данѣкъ, който отива въ полза на желѣзниците, въобще противъ намиране пари за желѣзниците. Не съмъ и противъ прогресията и ще имамъ случай да се изясня по този въпросъ. Но защо Вие, г-не министре на финансите, не поставите една ясна база, една ясна основа за този данѣкъ, за облагането, а сте се задовили за едно случайно облагане, което по единъ съвсемъ чуждъ законъ, законътъ за общественото подпомагане, е създадено за свършено други цели — за събиране данѣкъ еднодневенъ доходъ за обществено подпомагане, и то събиране на пари по разпредѣление отъ министъра на вътрешните работи и народното здраве и неговите органи. Обяснението, което преди малко даде г-нъ министърътъ на финансите на предложението на г-нъ Ковачевъ, споредъ мене, не бѣше достатъчно. И азъ именно ще си позволя да подложамъ тукъ на критика тази система, по която не г-нъ министърътъ на финансите и неговата компетентна администрация ще върши облагането, а ще го върши администрацията на г-на министъра на вътрешните работи.

Г-да! Преди малко гласувахме законъ за облагане на дохода съ вноска, равна отъ единъ до 14 пѣти дневния доходъ. Този законъ, който трѣбваше да изтѣе отъ Министерството на финансите, ние го вързахме къмъ Министерството на вътрешните работи. Сега разглеждаме законопроекта за ново облагане — и него пакъ го връзваме къмъ Министерството на вътрешните работи. Ако все така вървятъ работите, ние ще навържемъ всички закони за нови облагания, които ставатъ все въз основа на закона за общественото подпомагане, къмъ Министерството на вътрешните работи. Азъ смѣтамъ, че за единъ прогресивенъ желѣзнопѣтенъ данѣкъ тази основа не е достатъчна, нито пъкъ е добра. Това е погрѣшенъ пътъ, не само поради раздробяването на данъците по разни фондове, за което ви говорихъ, но и поради това, че не се знае кой облага и какъ облага. Въ този данѣкъ сега се мѣсятъ разни министри: министърътъ на благоустройството, министърътъ на желѣзниците, министърътъ на вътрешните работи, а сигурно се мѣси и министърътъ на финансите. Той ни каза: „Ние се споразумяваме“. Какъ се споразумявате? Ние предпочитаме не да се споразумяватъ вие съ административни актове и съ окръжни, а ние да определяме, чрезъ законъ, базата, по която ще става облагането и отъ кои органи ще става то. Слагането на такива голѣми, повсемѣстни и разнообразни нови данѣци върху едно случайно подаяние е неумѣстно. Защо го наричамъ подаяние? Въ 1934 г., когато искаха да премахнатъ просияните въ България, направи се единъ законъ за общественото подпомагане и се каза на хората и на разните дружества: „Вие нѣма да давате нищо, когато при васъ идватъ просияци; въ замѣна на туй ще давате еднодневния си доходъ; съ събраните отъ това срдства всички просияци ще бждатъ приборани въ приюти, а другите благотворителни инициативи ще получаватъ помощъ отъ фонда „Обществено подпомагане“. И тогава всѣки си каза: щомъ е за благодеяние, щомъ е за благотворителност, давамъ дохода си за единъ день. И органите на общественото подпомагане бѣха натоварени да определятъ колко е горе-долу еднодневниятъ доходъ. Никой не направи въпросъ. Най-после касае се за благо-творителността. На мене ми турили 1.000 л., на друго 2.000 л., на трети 3.000 л., не възразяватъ хората, защото е за подаяние. Тѣй се създаде този законъ, г-да, като данѣкъ подаяние, по който никакви възражения навремето не се направиха. Но въроятно сж се явили голѣми облагания, почувствувани сж голѣми несправедливости при определянето му и затова определянето му се урежда съ едно окръжно отъ 1936 г.

Азъ мисля, първо, че основата на единъ такъвъ сериозенъ данѣкъ не би трѣбвало да бжде определяна отъ Министерството на вътрешните работи, а отъ Министерството на финансите, и второ, че основата трѣбва да се определи по известни елементи, гласувани отъ народното представителство, а не произволно създадени отъ разни органи на администрацията.

Казахъ ви, че сж се явили голѣми несправедливости при определянето на еднодневния доходъ. Не искамъ сега да се впускамъ да приказвамъ по тия несправедливости, но бихъ запиталъ само: кое е еднодневенъ доходъ; кое трѣбва да се смѣне отъ общия приходъ, който едно предприятие получава, за да се определи еднодневниятъ доходъ? Ще ви кажа единъ случай, който е малко страненъ и който

г-ня министърът на финансите знае много добре — слухът с кинопритежателите. На тях почти никакви разходи не им смъкват. Основата на киното, както знаете, е рекламата. Вие нѣма да отидете да гледате филма „Парижката Св. Богородица“ или „Емил Зола“, ако кинопритежателите не направят тези голѣми реклами, фотографии, шашарми и пр., които струват много пари. Въ кината се изразходва голѣмо количество електричество за вътрешно и външно осветление, за светлинна реклама. Всички тези разходи, които сѫ въ сѣщината на тия предприятия, не сѫ признати за разходи, и когато се определят дневният доход на един кинопритежател, всички тези разходи се минават като неговъ приходъ, върху който той ще трѣбва да плаща едnodневен данѣкъ. Когато се касае за едnodневно облагане, най-после взели на един кинопритежател, който печели много пари, 1.000, 2.000, 5.000 л. — нищо. Но когато му сложите 14 пѣти това облагане по току-що гласувания законъ за обезпечаване сигурността на страната и още този желѣзнопѣтен данѣкъ, който сега разглеждаме, сумата става вече много голѣма и той ще каже: чакайте да видимъ, колко е всѣщност моятъ едnodневен доходъ. Базата погрѣшна и изчислението му ще бѣде погрѣшно, а толкозъ по-погрѣшно ще стане, като се има предвидъ прогресията, която установява този законъ.

Така че първиятъ въпросъ, който отправямъ къмъ г-на министра на финансите, е: базата не е ли погрѣшна? За единъ данѣкъ върху прихода не трѣбва да бѣде такава базата.

Вториятъ въпросъ, който искамъ да поставя на г-на министра на финансите, е: кой определя този данѣкъ? Ние сме свикнали обикновено да виждаме единъ установенъ държавенъ органъ да върши данѣчно облагане. Това е или данѣчниятъ началникъ, или една данѣчна комисия, която се състои главно отъ чиновници, а може да има, като съветници, и частни лица, които действуватъ като органи на властта, за цѣло сѫ вплетени, анкадрирани, определени отъ органите на данѣчната администрация и действуватъ съ нея, при нея и край нея. Така че данѣчните комисии не сѫ нѣкакви свободни институции, а сѫ органи на държавата и на финансовата администрация, при която сѫ привързани.

Е добре, тукъ нѣма подобно нѣщо. Кой върши определянето на този едnodневенъ доходъ, по който ще става облагането съ желѣзнопѣтенъ данѣкъ, защото облагането съ желѣзнопѣтенъ данѣкъ, който ще съгласуваме сега, става въз основа на чл. 34 отъ закона за общественото подпомагане — по определения отъ органите на министра на вътрешните работи едnodневенъ доходъ. Значи, той министъръ определя това облагане, а не министърътъ на благоустройството, не министърътъ на желѣзниците, нито пъкъ министърътъ на финансите. Всѣщностъ за повечето случаи не е и министърътъ на вътрешните работи. Тогава кой определя тоя данѣкъ, кой определя основата, по която азъ ще бѣда обложенъ съ прогресивенъ желѣзнопѣтенъ данѣкъ? Кой определя основата, по която азъ, единъ адвокатъ, търговецъ, занаятчия, ще бѣда обложенъ съ данѣкъ въ размѣръ на едnodневния ми доходъ или въ размѣръ на 10-дневния, 12-дневния или 14-дневния ми доходъ? Едно частноправно професионално сдружение. Професионалните организации, съгласно чл. 6 отъ закона за общественото подпомагане, сѫ, които определятъ, когато се касае за хора, организирани въ тия организации, едnodневния имъ доходъ, въз основа на който ще стане облагането. Но, г-да, професионалната организация, поне по досегашното наше право, макаръ нѣкъде въ единъ законъ случайно да се казва, че е единъ органъ на държавата, не е единъ публичноправенъ органъ, не е единъ истински административенъ органъ. Професионалната организация днесъ за днесъ, по нашето право, е още една само облагодетелствувана, фаворизирана организация, но не е общественно учредение. Би било друго-яче, ако ние бихме се обърнали въ корпоративна държава. Въ корпоративната държава, каквато България още не е, професионалните организации сѫ държавни учреждения и тяхните управителни тѣла сѫ органи на властта. Обаче ние не сме корпоративна държава, ние сме още на базата на свободата горе-долу. Значи, на професионалните организации, които сѫ единъ частноправни организации, които могатъ да бѣдатъ въ помощъ на държавата, е възложено не да даватъ мнение — много естествено, тѣ могатъ да даватъ мнение — не да съветватъ, а да определятъ самите тѣ, какъвъ данѣкъ трѣбва да платя азъ.

Г-да! Каква е гаранцията, че това професионално, но частноправно сдружение, нѣма да се увлѣче и да натовари нѣкои неприятни нему лица съ по-голѣмъ данѣкъ? Казано

е: данѣкътъ се определя отъ професионалната организация. Ама какъ? Събира ли се цѣлата професия, за да реши този въпросъ? Не е казано. Събира ли се само управителното тѣло? Също тъй не е казано. Виждате, г-да, че на едно недоопределено нѣщо е предоставено да определя този данѣкъ. Пакъ казвамъ, когато е само за единъ дневенъ доходъ за подаяние, за благодеяние, хората не правятъ въпросъ, но когато това облагане се увеличава 14 пѣти, когато едnodневниятъ доходъ е 1.000 л. и се плаща 14 пѣти, т. е. 14.000 л., когато се прибави и желѣзнопѣтниятъ данѣкъ още 5-6 хиляди лева, та ставатъ 20.000 л., въпросътъ се усложнява. И кой ще определи основата? Професионалната организация. Но има търговци, занаятчи и др., които отказватъ да членуватъ по една или друга причина въ професионалните организации. И за тяхъ основата на данѣкъ се определя пакъ отъ професионалните организации. А тия хора въ професионалните организации, които определятъ данѣка, не сѫ светци, не сѫ съдии, тѣ сѫ живи хора и могатъ да се поддадатъ на своите страсти. Поради гонения, поради конкуренция, главно, тѣ могатъ да кажатъ: този е по-богат, да му туримъ 10.000 л. дневенъ приходъ. Има такива случаи. Въ окръжното отъ 1936 г. самото Министерство на вътрешните работи признава, че на много мѣста много произволни облагания сѫ станали по закона за общественото подпомагане. Можъ да кажатъ: на еди кой си му се определя 1.000 л. дневенъ приходъ, а той всѣщностъ може да не получава повече отъ 200 л. Другиму може да определятъ 2-3 хиляди лева. И това става, защото данѣкътъ се определя отъ една организация, която не се състои нито отъ съдии, нито отъ контролирани държавни органи. Кой контролира тая професионална организация? Нито министърътъ на благоустройството, нито министърътъ на финансите, нито министърътъ на желѣзниците, нито министърътъ на вътрешните работи, а министърътъ на търговията. Азъ посочихъ четири министри, които се мѣсятъ въ този данѣкъ, сега иде и пети, който се мѣси. Значи, става нѣщо като македонска салата. Това е единъ данѣкъ, въ който всѣки се мѣси, а не отговаря никой. Ето защо азъ казахъ, че основата на тоя данѣкъ не е много солидна.

И най-после единъ трети въпросъ ще отправя къмъ г-на министра на финансите. Ще наложите тия данѣци чрезъ професионалните организации, но какъвъ пѣтъ предлагате за обжалването на такива голѣми данѣци, които засѣгатъ приходите на гражданите? Видѣхте ли вие, г-да народни представители, въ закона, който гласувахте преди малко, нѣкакъвъ пѣтъ за обжалване? Нѣма такъвъ пѣтъ. Ами виждате ли въ този законопроектъ, който сега разглеждаме, да е предвиденъ нѣкакъвъ съдъ, предъ който вие, ако сте недоволни, да можете да обжалвате? Нѣма такъвъ съдъ. А вие знаете, че по всички по-голѣми данѣци у насъ, особено по прѣките данѣци, има пѣтъ за обжалване: или предъ тъй наречената контролна комисия по данѣците — една административна юрисдикция — или предъ Върховния административенъ съдъ. Въ всѣки случай предъ видъ се съдебна гаранция, обаче тукъ нѣма нищо. Въ никой членъ на тоя законъ, нито на закона, който гласувахме, нито на закона за общественото подпомагане, не е предвиденъ единъ съдебенъ пѣтъ за обжалването на определения данѣкъ. А ние сме правова държава! И въ отговора на тронното слово бѣше подчертано, че ние живѣемъ по правовъ редъ. Добре, г-да, но правовиятъ редъ изисква, когато има облагане, да има съдебенъ пѣтъ, по който гражданите да го обжалва. Такъвъ съдебенъ пѣтъ не е предвиденъ въ този законъ.

Г-нъ министърътъ на финансите каза: нека да обжалватъ предъ мене! Г-не министре! Вие сте администраторъ. Ние ще обжалваме предъ Васъ, но вие ще решите като администраторъ. Вие не сте съдия. Едно време министърътъ на финансите у насъ се признаваше за съдия. Днесъ, по нашето сегашно законодателство, министърътъ на финансите е администраторъ. Ние може да имаме довърне въ г-нъ Божиловъ, но утре ще бѣде другъ на неговото мѣсто и ние не знаемъ какъ ще постанови той, когато се прави обжалване. Трѣбва да има единъ съдъ, предъ който да се обжалва и който да стои надъ министра на финансите. Такъвъ съдъ сега не е предвиденъ.

Само когато, г-да, се създаде единъ съдебенъ пѣтъ, по който да се обжалватъ прекаленостите, увлѣченията, преставаанията на облагателните органи, особено когато тѣ сѫ професионални сдружения, само тогава желѣзнопѣтниятъ данѣкъ ще бѣде единъ данѣкъ, за който народътъ ще каже, че се налага справедливо отъ съответните органи.

Азъ мисля, г-да, че е една капитулация на финансовата администрация у насъ обстоятелството, гдето тя не се поивка да налага този данѣкъ. Защо е тази администрация, свикнала, обучена, обрѣгнала на всички спорове? Защо я лишаваме ние отъ тая възможностъ, подъ отговорността на министра на финансите, да извършва това данѣчно об-

лагане? Азъ намирамъ, че това лишаване на данъчната администрация отъ една нейна основна функция е погрѣшно.

Ето защо, г-да, поради това, че основата на облагането не е солидна; поради това, че финансовата администрация не участвува въ опредѣлянето на този данъкъ; поради това, че нѣма предвиденъ въ законопроекта единъ съдебенъ пътъ за обжалването на тоя данъкъ, както е предвидено за всички данъци — азъ мисля, че този данъкъ нѣма да срещне много много одобрение въ гражданството. Азъ зная много добре, че страната има нужда отъ желѣзници, особено сега; зная много добре, че съкровището има нужда отъ пари, отъ много пари и никой не оспорва това. Г-нъ министърътъ на финанситѣ постоянно ни казва отъ тая трибуна, че има нужда отъ пари. Ние го разбираме. Но азъ зная също, че министърътъ на финанситѣ не бива да отива много далечъ съ нашата готовност да му даваме съдействие да намѣри пари. Заради това азъ мисля, че той трѣбва да намѣри начинъ, въ съгласие съ своя колега г-нъ министърътъ на желѣзницитѣ, да измѣни базата на този облогъ. Азъ мисля, че той трѣбва да внесе гаранциитѣ на своето финансово ведомство. Азъ мисля, че той трѣбва да създаде и единъ съдебенъ контролъ. Само при тия условия смѣтамъ, че народното представителство трѣбва да гласува този законопроектъ.

Г-да! Това бѣше по техниката на законопроекта. Сега азъ оставамъ настрана въпроса за нерационалността на тия данъчни облагания, които отиватъ по разни фондове. Азъ вѣрвамъ, че г-нъ министърътъ на финанситѣ въ сърдцето си ме подкрепя поне въ това, че не трѣбва да има фондове, че изобщо трѣбва да има колкото се може по-малко фондове. Въ нѣковъ интересъ е всички данъци да отиватъ само въ централната каса.

Колкото се касае за нерационалността на основата, по която се опредѣля данъкътъ — казахъ си мнението. Азъ мисля, че г-нъ министърътъ на финанситѣ пакъ въ дѣното на душата си не може да не съзре, че има нѣщо право въ моята критика въ това отношение. Защото иначе то би значило да бламира своята финансова администрация. Но азъ сега не искамъ отъ него да ми прави признания, какво чувствува вътре въ сърдцето си; то не е и изкудно.

Ще навлѣза, г-да, въ сѣщиятъ на въпросъ.

У насъ не за прѣвъ пътъ се въвежда желѣзнопѣтенъ данъкъ. Желѣзнопѣтния данъкъ е създаденъ още съ закона за разширение на желѣзнопѣтната мрежа отъ 1925 г. Само че този желѣзнопѣтенъ данъкъ тогава бѣше 10% върху поземелния данъкъ и 3% върху данъка за занятие и данъка върху дружествата. Тогава туй бѣше основата. Освенъ този данъкъ, имаше и откупване на временната желѣзнопѣтна трудова повинностъ стъ жителитѣ въ прѣко заинтересуванитѣ общини, когато не се отбиваше. Въ 1933 г. стана едно основно измѣнение на този законъ. Предвиди се единъ основенъ желѣзнопѣтенъ данъкъ отъ 30 л. и отъ 10% върху данъка върху общия доходъ. Изостави се облагането върху базата на поземелния данъкъ. По тоя начинъ селянитѣ бѣха освободени до голѣма степенъ отъ тоя данъкъ. Обаче остана откупването на 5-дневната временна желѣзнопѣтна трудова повинностъ. Отъ последната статистика за постѣпленията се вижда, че отъ желѣзнопѣтния данъкъ въ 1938 г. сѣ постѣпили 23 милиона лева, а отъ откупването на временната желѣзнопѣтна трудова повинностъ сѣ постѣпили само 5.400.000 л.

Какво става сега съ този законопроектъ? Премахва се временната желѣзнопѣтна трудова повинностъ. Нѣма вече прѣко заинтересуванитѣ общини. Нѣма нито отработване на временната желѣзнопѣтна трудова повинностъ, нито откупване отъ нея. Основниятъ желѣзнопѣтенъ данъкъ се отмѣня, а се създава единъ новъ прогресивенъ данъкъ, който се основава на едnodневния доходъ.

Азъ ще разгледамъ по смѣстество, прѣво, премахването на временната трудова повинностъ по желѣзницитѣ и, второ, създаването на прогресивния данъкъ на базата на едnodневния доходъ.

Вчера единъ отъ нашитѣ колеги — съжالياвамъ, че го нѣма тукъ — дълго оплаква изоставянето, както казваше той, на трудовия принципъ за пѣтищата. Той казваше, че пѣтищата трѣбва да ги правимъ само съ трудъ, а не съ откупване. Всѣщностъ, г-да, той като се оплакваше, че ние сме забравили славния трудовъ принципъ, бѣше изпадналъ въ едно недоразумение, въ една погрѣшка, защото при пѣтищата никога не се е касало за трудова повинностъ. Трудовата повинностъ, както знаете, бѣше една институция, създадена отъ Стамболийски, която въ известни отношения още се крепи, но трудовата повинностъ не е пѣтна повинностъ. Трудова повинностъ и пѣтна повинностъ сѣ две различни работи. Трудовата повинностъ, поне споредъ първоначалната мисль на Стамболийски, гонѣше социални и възпитателни цели, а пѣтната тежба не

е нищо друго, освенъ онова, което, както знаемъ, се нарича ангария — данъкъ въ натура. И докато трудовата повинностъ биде създадена по нѣкакви идеологически съображения отъ Стамболийски, пѣтната повинностъ е създадена отъ паши и бейове, които сѣ изнасилвали райта да работи. Следователно, тази повинностъ, тази ангария е била винаги омразна на населението, когато е имало малко повече благосъстояние. Тя, както знаете, дава резултати за малкитѣ пѣтища, но не и за голѣмитѣ пѣтища, на който въпросъ азъ ще се спра. Така че въ духа на нашето днешно законодателство е да се изоставя все повече и повече ангарията, данъкътъ въ натура. Това изоставяне на ангарията става не за да се облагодетелствуватъ нѣкакви наши предприемачи, както казваше нашиятъ колега. Г-да! Малко пѣтища се строятъ съ предприемачи. Пѣтищата се строятъ главно по стопански начинъ съ приходитѣ, които има фондътъ „Пѣтища“. И това замѣняване ангарията съ данъкъ въ пари става, защото днесъ за постройката на голѣмитѣ пѣтища, които искаме да създадемъ въ България, не се иска само да се копае. Едно време само се копаеше пѣтътъ и затуй се копаеше съ ангария. Днесъ се строи пѣтътъ, строятъ се мостове, събиратъ се навета, събира се първокласенъ чакълъ, правятъ се водостоци. Всичко това не става съ ангария. Трѣбватъ парични срѣдства, за да има организирани предприятия, които да извършатъ строежа на пѣтя. Само когато се копае, може да се работи съ трудова повинностъ. Но сега не трѣбва да си служимъ съ такива остарѣли срѣдства, съ които никога нѣма да осмѣстимъ шосирането на нашата страна. Новото време изисква голѣмитѣ пѣтища на държавата да се строятъ по нови начини. И затова въ сегашния законъ за пѣтищата се прокарва принципътъ, че има пѣтенъ данъкъ, а не пѣтна повинностъ. Едно време у насъ принципътъ бѣше пѣтната повинностъ; изключението бѣше пѣтниятъ данъкъ. Днесъ принципътъ на закона, който е въ сила, е пѣтниятъ данъкъ, а изключението е отработването на пѣтния данъкъ. Държавата нѣма голѣмъ интересъ отъ отработването му, но бедно ни е стопанството, и безработицата въ селата, особено зимно време, е много голѣма. Асѣмъ голѣмиятъ социаленъ въпросъ у насъ е безработицата въ селата. Нашиятъ селянинъ, за нещастие, работи 6 месеца и 6 месеца нѣма работа. И добитѣка си храни цѣла година, а 6 месеца не може да го употреби. Даже казватъ, че 90 дни го употребява, а 200 и толкова дни не го употребява. П. ч. такава безработица въ селата, като нѣматъ хората работа, ще отидатъ да отработятъ пѣтния си данъкъ. Макаръ да е нерационално, търпи се поне за пѣтищата. Но ако се търпи за пѣтищата, които сѣ по-прости постройки, за желѣзницитѣ е невъзможно да се търпи. Тамъ вече не се копае прѣстъ и не се превозватъ само камѣни съ коли отъ близката рѣка или отъ близкия байръ. Най-малкото нѣщо въ постройката на една желѣзница е изкопването на платното. Затова, г-да, трогателно наивно бѣха преди 20 години ония хора, които започнаха съ тържествени първи копки да строятъ желѣзници. Тѣ копаха и мислѣха, че най-после ще изкопаятъ единъ тренъ. Г-да! Видѣхме, че тѣ чакаха десетилѣтия и че отъ копанията тренъ никде не излѣзе. Нашиятъ желѣзници не сѣ строени съ трудовия принципъ или само съ копане отъ населението. Пробиването на планини, отварянето на тунели, изработването на мостове и водостоци, доставянето на здравъ чакълъ, а не доставянето на такъвъ отъ случаенъ камъкъ, доставянето на траверси, доставянето на релси — всичко това съ трудова повинностъ не става.

Ето защо азъ намирамъ, че напълно основателно въ този законопроектъ се премахва временната желѣзнопѣтна трудова повинностъ на прѣко заинтересуванитѣ общини. Туй „прѣко заинтересуванитѣ общини“ и то бѣше единъ митъ, една легенда, като мислѣха, че като се събере населението отъ нѣколко заинтересуванитѣ общини да копае, ще се изкопае тренъ. И се създаде данъкъ за прѣко заинтересуванитѣ общини, който тежеше само върху тия общини. Ония общини, които по една случайностъ имаха желѣзница, готова отъ турско време, ползуваха се отъ нея, безъ да плащатъ, а ония общини, които бѣха отдалечени отъ желѣзницитѣ, почнаха да копаатъ, да откупватъ трудовата повинностъ, да носятъ тая нова ангария, за да си-построятъ желѣзници. Г-да! Това не бѣше нѣкаква истинска трудова повинностъ, това бѣше една ангария. И азъ съжالياвамъ, че г-нъ Радоловъ, който вчера изтъкваше тукъ, че ние изоставяме трудовия принципъ, го нѣма сега тукъ. Бихъ желалъ да бѣде тукъ, за да го попитамъ него, избраника на Бургаска околия, какво ще му кажатъ неговитѣ избиратели утре, когато започне да се строи желѣзнопѣтната линия Бургасъ-Елхово, която се строи главно по стратегически съображения, и какво ще стане съ този трудовъ принципъ? Десетъ години неговитѣ избиратели

търбва да влачат талиги с камъни и да копаят, защото държавата има нужда да построи тая стратегическа железница, а тѣ по една случайност сѣ попадали тамъ. Когато се замѣни временната трудова повинност сѣ данѣкъ, не се посѣга на принципѣтѣ на Стамболийски, не се нанася нѣкаква щета на селото; напротивъ, разхвърля се върху цѣлото стопанство на България данѣчната тежестъ за постройката на нови железнопѣтни линии. По този начинъ се създава едно облекчение за селото. И този законопроектъ създава едно облекчение за селото.

Но, г-да, сѣ това премахване на временната железнопѣтна трудова повинност и сѣ това облекчение на селото не се разрешава въпросътъ за постройката на нови железници. Железници трѣбва да се строятъ. Има нужда отъ железници и стопанството, и отбраната, и туристката — всичко има нужда отъ железници. Министерътъ ни внася законопроектъ за единъ новъ данѣкъ, който ще отиде за постройката на железници. Този данѣкъ е базиранъ на прогресията. Г-да! Прогресията стана малко на мода. Азъ виждамъ даже, че се иска прогресия, гдето трѣбва игдето не трѣбва. Но така става, когато нѣщо излѣзе на мода. Даже единъ отъ нашитѣ колеги вчера мѣсѣше прогресия сѣ съразмѣрност — съразмѣрността наричаше прогресия. Но нали сега е на мода прогресията, всички я искатъ. Но както и да е, азъ намирамъ, че прогресията е справедлива. Азъ не мисля, че като проведемъ прогресията, ще увеличимъ извънредно много приходѣтъ отъ данѣцитѣ. Г-да! Да не мислите, че има толкова богати хора у насъ, че като турите голѣма прогресия, кой знае какви увеличения на приходѣтъ ще се явятъ. Да не си правимъ илюзия, че ще уловимъ сѣ прогресията много богати хора. Нека каже г-нъ министърътъ на финанситѣ колко души сѣ дали декларация за данѣкъ върху доходъ. Такава декларация даватъ тия, които иматъ надъ 80.000 л. годишенъ доходъ. Колко сѣ тия хора, които мислите, че ще ги хванете сѣ една голѣма прогресия? Но макаръ че не искамъ да си правя илюзия за резултатѣтъ отъ прогресията, азъ мисля, че тя е справедлива и затуй одобрявамъ принципа на прогресията. Единъ левъ за единъ надничаръ, който получава 30-40-50 л. надница, е много по-сжѣпъ, отколкото за едно лице, което има 50 или 100 хиляди лева приходъ. Това е основенъ принципъ на финансовата наука.

Следователно, оправдано е да има прогресия, и вървамъ, че цѣлата Камара ще одобри принципа на прогресията, прокарана отъ министра на благоустройството, респективно отъ министра на финанситѣ, въ тоя законопроектъ.

Но колко ще бждатъ приходѣтъ? Досегашниятъ основенъ железнопѣтенъ данѣкъ дава 23 милиона лева. Не знамъ какви сѣ предвижданията на г-на министра на финанситѣ и на г-на министра на благоустройството, но азъ мисля, че отъ новия данѣкъ повече отъ 40-50 милиона лева едва ли ще се получатъ.

Нѣкой отъ дѣсно: Повече ще бждатъ.

Петко Стайновъ: Повече отъ 50 милиона лева трудно ми се върва да се получатъ. А сѣ 40-50 милиона лева не се строятъ железници. По това трѣбва да сме наясно. Ако чакаме сѣ тоя данѣкъ да строимъ новитѣ железници у насъ, това значи да се самозалъгваме. Ние ще изпаднеме въ сжщото самозалъгване, въ което бѣха изпаднали нашитѣ по-стари братя преди 20 години, когато правѣха първи копки, когато на 20 мѣста почваха нови железнопѣтни линии, повечето отъ които не изкарваха и които, като копаха, копаха, най-после ги оставиха, и по тѣхъ порастна трева. На много мѣста се принудиха наново да засѣятъ мѣстата, презъ които минаваха линиитѣ. И то бѣше най-умното — да се тури край на една злополучна измама по онова време.

Сѣ тоя данѣкъ за строежъ на железници, сѣ откупване на трудова повинност и сѣ работа на повинничари, каквито имаше по-рано, не ще се построятъ железници и не можемъ да осъществимъ никаква строителна програма. Можемъ да правимъ изборни агитации, обещания, но не и строежъ на железнопѣтни линии. Макаръ да сѣ изоставени много линии, и днесъ има почнати много железнопѣтни линии. Така нашитѣ малки технически сѣрѣства и сѣрѣства въ пари се прѣскатъ. Това е една нерационална работа.

Кои то железници се построиха, се построиха, г-да, само сѣ заеми. Само железницата София — Саранци се построи безъ заемъ, защото София се доеше постоянно сѣ железнопѣтния данѣкъ, и понеже тукъ има 40-50 хиляди чиновници, на които железнопѣтния данѣкъ най-редовно се събираше, можаха да се събератъ пари за тая железница. Но всички други железници се построиха сѣ заеми.

Железницата Джово — Сливенъ, железницата за Мостанли, железницата за Елхово, сѣ строени само сѣ заеми. Линията Казанлъкъ — Карлово сжщо се построи сѣ заемъ. Всички железници сѣ строени все сѣ заеми. Много железнопѣтни линии, за които нѣмаме пари да ги строимъ, по 10-15 години ги строимъ. Железнопѣтната линия Пловдив — Карлово сѣ строи 10-12 години, защото не можаха да се намѣрятъ пари.

Така че, г-да, трѣбва да се намѣрятъ пари.

Г-нъ министърътъ на финанситѣ може би ще каже: а, вие искате да направите намекъ за заемъ! Вчера той каза колко много се бои отъ заемитѣ. И азъ разбирамъ, че той сѣ право се бои отъ заемитѣ, но каквото и да прави той, пакъ тия железници, които ние има да строимъ, нѣкои отъ които сѣ отъ първа необходимостъ, сѣ заеми ще ги построимъ, защото нѣма друга възможностъ. Една бедна държава, като нашата, нѣма друга възможностъ, освенъ заемитѣ.

Г-да! Трѣбва да се ограничи строежътъ на железници. Нѣма нужда да се строятъ едновременно 10 железнопѣтни линии. Има нѣколко важни железнопѣтни линии. Първо, Шуменъ — Карнобатъ. Нѣма две мнения, че тя е най-важната, най-първата линия, която на всѣка цена трѣбва да се построи. Но паритѣ нѣма да стигнатъ. Г-нъ министърътъ на финанситѣ ще предложи заемъ, ние всички ще го гласуваме единодушно, защото тая железница е отъ първостепенна важностъ, стратегическа и стопанска, за нашата държава. Втора по-важностъ линия е тая по р. Струма. Трета по важностъ линия е подбалканската. Ако вземемъ да се прѣскаме и да строимъ други линии, нито този данѣкъ ще ни стигне, нито пъкъ ще можемъ да намѣримъ достатъчно заеми, за да ги построимъ.

Така че, г-да, трѣбва едно самоограничение по отношение строежа на нови железници. Да построимъ тия, които сѣ най-важни, и да ги построимъ веднага, безъ да ги протакаме по 10-15 години, за да можемъ да почнемъ сѣ сѣрѣствата, които ще доставятъ новопостроенитѣ железници, да строимъ други железници.

Трѣбва да добавя, че нашето железнопѣтно дѣло не се нуждае толкова отъ нови линии, колкото се нуждае отъ обезпечаване на сжществуващитѣ линии. Тамъ ние сме много по-немарливи. По-лесно е да се приказва за строежъ на нови линии, защото то е свързано малко сѣ реклами, сѣ тържества, сѣ цифри, сѣ показване на дейностъ — „ето, творческия гений на България това построилъ, онова построилъ“, тази железница открита и пр. Да се обезпечатъ сжществуващитѣ линии, макаръ че е по-прозрачно, споредъ мене, е по-полезно. Така че трѣбва да намѣримъ приходи не само за постройка на нови железници, но и да се обезпечатъ сжществуващитѣ железници.

Френскиятъ в. „Танъ“ преди нѣколко дни почна да печати много интересни статии, писани, вървамъ, отъ много вѣщо военно лице, за войскитѣ на балканскитѣ държави. Досега има статии за войскитѣ на Румѣния и Югославия. Сигурно ще дойде и нашиятъ редъ — ще попаднемъ и ние подъ окото на тоя воененъ капациетѣ. Като разправя какво имали румѣнитѣ, какво имали югославитѣ, той намира, че най-голѣмата имъ слабостъ сѣ железницитѣ. Той казва, че гаритѣ имъ не сѣ обезпечени, нѣма въ двойни линии. Това е голѣмата имъ слабостъ, че нѣма въ двойни линии. Ами какво да кажемъ за насъ, когато ние нѣмаме нито една двойна линия? Югославитѣ имали поне 800 км. двойни линии, румѣнитѣ имали къмъ 1.000 км., а ние нѣмаме нито единъ километъръ. Говоримъ, че ни трѣбва войска, че ни трѣбватъ материали. За какво ще ни сѣ тая войска и тия материали, за които харчимъ пари, когато имаме железници, които могатъ много лесно да се претоварятъ и не ще можемъ на уреченото мѣсто бързо да превозимъ нито войската, нито материалитѣ. Ние сме назадъ спрямо нашитѣ съседи, които сѣ все пакъ по-добре обезпечени.

Въ заключение, г-да, ще кажа, че одобрявамъ създаването на този новъ данѣкъ за железницитѣ, както и премахването на временната железнопѣтна трудова повинностъ. Считаю, обаче, че правителството трѣбва да излѣзе сѣ една програма и да поиска отъ насъ сѣрѣства за реализирането ѝ. Миналата камара по отношение на железницитѣ изпълни, до известна степенъ, своя дългъ, като гласува доста значителни кредити за железницитѣ. Надѣвамъ се, че и XXV-то Народно събрание, като държи смѣтка, че наредъ сѣ строежа на железници трѣбва да се полагатъ грижи и за обезпечаването имъ, ще изпълни сжщо своя дългъ. Надѣвамъ се, че, сѣ огледъ на задачите, стратегически и стопански, които се поставятъ предъ насъ, правителството ще излѣзе сѣ единъ планъ и ще ни даде възможностъ и ние да подкрепимъ творческата политика на българската държава. (Ржкоплѣскания)

Председателстващ Димитър Пешев: Има думата г-нъ министърът на финанситъ.

Министър Добри Божилов: Г-да народни представители! Извинявамъ се, че ще ви отнема сега 5-6 минути. Зная, че не е редно, докато не сж се изказали всичкитъ оратори по разглеждания законопроектъ, да се даватъ обяснения отъ министритъ, но азъ мисля, че г-нъ проф. Петко Стайновъ ще ми прости за това, че искамъ веднага по нѣкои точки отъ неговата речъ да дамъ обяснения, които може би ще бждатъ отъ полза и може би ще допринесатъ да се избѣгнатъ повторения.

Азъ благодаря на г-нъ проф. Петко Стайновъ за критиката, която направя на законопроекта. Знаемъ, че това, което той каза, е негово дълбоко убеждение, но азъ смѣтамъ, че въ нѣкои отношения той не бѣше точенъ, поради това, че не е билъ добре ориентиранъ и информиранъ.

Г-нъ проф. Стайновъ запита, защо този законопроектъ, който има за целъ да събира срѣдства за строе на желѣзници, не се внася отъ министра на финанситъ, а се внася отъ министра на благоустройството. Внася се отъ министра на благоустройството, защото въ миналата Камара се установи тази практика.

Съ закона за разширение желѣзнопътната мрежа и на пристанищата, въ който 90% отъ материята е отъ чистата компетентностъ на министра на желѣзницитъ, е установенъ единъ желѣзнопътенъ данѣкъ, който играе много малка роля — това признавамъ — защото общиятъ приходъ отъ него, заедно съ недоборитъ, стига най-много до 50 милиона лева. Облагатъ се единъ милионъ хора съ по 30 л. основенъ данѣкъ, но плащатъ едва половината отъ тѣхъ. Отъ основния желѣзнопътенъ данѣкъ постѣпватъ 15 милиона лева годишно, а е изпълнявана по нѣкога една програма за строежъ на желѣзници, стигаща до 200—300 милиона лева, но, както каза г. проф. Стайновъ, по пътя на заемитъ.

На г-нъ проф. Стайновъ се вижда умѣстно да се изведе тази материя отъ закона за разширение на желѣзнопътната мрежа и пристанищата, където е била досега, и да се разработи отъ министра на финанситъ въ специаленъ законъ за намиране срѣдства за постройка на започнатитъ линии. Въпросътъ е на форма. Азъ, като министъръ на финанситъ, не съмъ бѣгалъ отъ отговорности и задължения. И сега заявявамъ, че винаги съмъ готовъ да поема отговорностъ, както и да участвувамъ въ парламентарната комисия по Министерството на благоустройството, когато ще се разглежда този законопроектъ.

Изтъкна се на нѣколко пъти отъ всички мѣста, че има четири линии съ стратегическо значение, които трѣбва на всѣка цена да бждатъ довършени. Така ли е или не е — има по-компетентни хора отъ менъ въ тази областъ, тѣ ще трѣбва да обяснятъ. Всѣки случай, азъ нѣмамъ основание да се съмнявамъ въ това, щомъ тукъ се твърди и се казва, че за довършване на тѣзи линии не бива да се губи време, защото тѣ сж отъ голѣмо стратегическо значение. За тѣхъ трѣбватъ 300-400 милиона лева. Каза се: намерете тия срѣдства, било отъ бюджета, било отъ заемъ. За заемъ отъвнъ вие знаете, че въ този моментъ не може и дума да става. За вътрешни заеми — по това азъ вече имамъ случай единъ-два пъти да се изкажа. Казахъ ви, че азъ не смѣя да поемамъ вече отговорностъ да взема оттамъ, отгдето винаги вземаме — отъ Земедѣлската и кооперативна банка. Ако действително трѣбва да се довършатъ тия линии, нужно е най-напредъ да видимъ, както имамъ случай и снощи да ви кажа въ връзка съ пътния данѣкъ, по пътя на увеличението на данѣцитъ какво можемъ да получимъ.

Трѣбва да ви кажа, г-да народни представители, че при изработването на разглеждания законопроектъ азъ бѣхъ своевременно консулиранъ. Установи се, че съ 30 л. желѣзнопътенъ данѣкъ линии не може да се строятъ, а още по-малко да се довършатъ тия стратегически линии, за постройката на които се каза, че не може да се разсрочи петъ години, че трѣбва да се довършатъ още тази година.

Ако трѣбва да стане нѣкакво облекчение, вие сте, които ще решите дали трѣбва да се отиде до този размѣръ на облагане, предвиденъ въ законопроекта, или ще трѣбва въ комисията да се ограничимъ до единъ по-умѣренъ размѣръ. Наистина, ставаше въпросъ за една прогресия отъ 30 л. до 1.000 л., но представи се и проектъ съ прогресия отъ 30 л. до 25.000 л. и още по-нагоре. Отъ всичко можемъ да се откажемъ, всичко можемъ да приемемъ — каквато искате контрола, каквото искате подобрене при облагането — обаче отъ прогресията, мисля, че не бива да се отказваме, както не я отрече и г-нъ

проф. Стайновъ. Азъ смѣтамъ, обаче, че както се поставя въпросътъ на принципна почва, той се поставя много трагично. Каза се отъ г-нъ Стайновъ: „На системата за събирането на еднодневния доходъ, която самъ г-нъ министърътъ на финанситъ намѣри, че е много дефектна, прикачихме еднократния данѣкъ отъ нѣколкодневния доходъ за обезпечаване сигурността на страната, прикачваме сега желѣзнопътния данѣкъ и изглежда, че увлечението въ тая посока нѣма да има край.

Г-да! Азъ дължа и да ви заявя и да ви подчертая, че освенъ законопроекта, който днесъ приехме и съ който обложихме еднократно българскитъ граждани съ единъ облогъ отъ нѣколко дневни доходи, и освенъ този законопроектъ за желѣзнопътенъ данѣкъ, изграденъ пакъ на тая база — еднодневния доходъ и принципа на прогресията — правителството нѣма да внася други законопроекти, които да прикачва на тая система.

Колкото за ония пожелания, които изказа г-нъ проф. Стайновъ — прилагането на този законъ да става отъ другъ ресорть, да се опредѣли точно какъ ще се прилага, да не се опредѣля съ административна наредба, да се създаде една съдебна инстанция, предъ която да ставатъ обжалвания — никой нѣма да има абсолютно нищо противъ тѣхъ. Да не се смѣта, обаче, че се касае за облагането на 1 милионъ данѣкоплатци, че всичкитъ сж за сѣгнати. Истината е, че 995 хиляди данѣкоплатци влизатъ въ първата, втората и третата категория съ облогъ 30, 70 и 100 л. Само за 5.100 данѣкоплатци може да стане въпросъ, дали при тѣхното облагане не трѣбва да се създаде една инстанция за обжалване. Съгласенъ съмъ, приемамъ това по принципъ.

Това, което каза г-нъ проф. Стайновъ за професионалнитъ организации, е вѣрно, но вѣрно е и това — откровенно трѣбва да призная — че нѣмаме основание да се оплакваме отъ професионалнитъ организации, защото и тамъ има контролъ, който дори е по-строгъ отъ чиновническия контролъ. Имаме самоконтрола на професионалнитъ организации и леко не се облага никой. Ако е въпросъ да се направи критика на тая система, то въ много по-голѣмъ размѣръ трѣбва да я направимъ при патентното облагане, където се касае за единъ много по-голѣмъ доходъ. Но, слава Богу, трѣбва да признаемъ, че професионалнитъ организации сж били добросъвестни досега и че всички дефекти, които можемъ да намѣримъ въ всѣка организация, тамъ сж били най-малко.

За да се създаде сигурностъ при облагането на тѣзи 5.100 души, може да се каже, че се облага чистиятъ доходъ, защото всички спорове се въртятъ около тѣзи две понятия — брутенъ доходъ и чистъ доходъ. Щомъ се каже въ закона „чистиятъ доходъ“, вече е ясно, защото въ законитъ е казано кое е чистъ доходъ и кое е брутенъ доходъ. Най-подиръ, за още по-голѣмъ сигурностъ, можемъ да кажемъ: „чистиятъ доходъ, изчисленъ съгласно закона за данѣка върху приходитъ, главата за общия доходъ“. А като създадемъ и едно обжалване предъ Административния съдъ — това е достатъчно.

Има оплаквания, които сж дошли до г-нъ проф. Петко Стайновъ, по облагането съ еднодневенъ данѣкъ, особено по облагането на кинопритежателитъ. Въ сѣбога азъ направихъ три конференции съ стопанскитъ съсловия. Вѣроятнo нѣкой е съобщилъ на г-на професора оплакването на кинопритежателитъ. Азъ изслушахъ кинопритежателитъ и бѣхъ поразенъ, когато ми казаха, че отъ Министерството на вътрешнитъ работи не знаели какво вършатъ, че не имъ признавали разходитъ за филмитъ и рекламнитъ, а тѣ поглѣждали 96% отъ приходитъ имъ. Нѣмахъ причини да не повѣрвамъ въ момента и останахъ много учуденъ. Почудихъ се, какъ може двата най-главни разхода за кинематографитъ нѣкой чиновникъ да не ги спада. Г-нъ Януловъ, когото бѣхъ извикалъ да присъствува на конференциитъ, не рачи предъ тѣхъ да възрази, обаче, когато тѣ си излѣзоха, той ми каза: „Ето сведенията: нищо подобно нѣма. При 200.000 л. приходъ отъ едно кино, единъ плаща 3.000 л., другъ 6.000 л., а трети 7.000 л.“ Извинявамъ се, че стана нужда да изнасямъ тукъ тая работа, но тя излѣзе едно голѣмо недоразумение, една голѣма неистина.

Г-нъ проф. Петко Стайновъ не е противъ пропорцията. Докъде ще трѣбва да отидемъ — вие ще решите. За да се тури редъ, вие може да решите професионалнитъ организации да не опредѣлятъ сами еднодневния доходъ. И азъ бихъ казалъ, както г-нъ проф. Стайновъ, че докато по закона за обезпечаване сигурността на страната, където сжщо облагането става на базата на еднодневния доходъ, данѣктъ е еднократенъ и затова хората нѣма да претендиратъ толкова тукъ, при този данѣкъ, понеже ще бжде постояненъ, тѣ ще по-

гледнат на него друго-яче и ще претендират при определянето му. Но нѣма какъ да го построимъ друго-яче, освенъ пакъ на еднородния доходъ, като се каже: чистият доходъ, изчисленъ по еднкой си законъ. Освенъ това да се създаде и инстанция за обжалване предъ този и този съдъ, въ такива и такива срокове. Пакъ казвамъ, това има значение за 5.100 данъкоплатци отъ единъ милионъ, които плащатъ желѣзнопѣтень данѣкъ. Съ това законопроектътъ ще бѣде подобренъ.

Колкото се касае до това, че този законопроектъ трѣбва да бѣде внесенъ отъ министра на финанситѣ, че министърътъ на финанситѣ трѣбва да се грижи за прилагането му и т. н., съгласете се, че за менъ туй е малко деликатенъ въпросъ. Преди малко, когато г-нъ Ковачевъ предложи по чл. 16 отъ законопроекта за обезпечаване сигурността на страната, да се замѣни „министърътъ на вътрешнитѣ работи“ съ „министърътъ на финанситѣ“, вие чухте, че азъ казахъ: г-да, азъ нѣмамъ причини да се оплаквамъ отъ моитѣ колеги, че нѣма да взематъ подъ внимание моето мнение; достатъченъ е този контролъ, който упражнявамъ по чл. 17, ние ще се разберемъ, но ако смѣтате, че ще бѣде по-добре, специално за желѣзнопѣтния данѣкъ, да се отдѣли отъ Министерството на благоустройството и да се тури въ друго министерство, най-подиръ въ комисията може и това да се разгледа и да се промѣни.

Колкото се касае до това, че органитѣ на Министерството на вътрешнитѣ работи събирани желѣзнопѣтния данѣкъ, това е само за тамъ, гдето нѣма желѣзнопѣтни събирачи. Тѣзи желѣзнопѣтни събирачи, обаче, ще бѣдатъ подъ контрола на Финансовото министерство и ще бѣдатъ назначавани съ съгласието на министра на финанситѣ. Само въ селата, за да не се обременяваме съ много административни разноси, събирането на този данѣкъ сме оставили на общинскитѣ органи. Ако се намѣри, че събирането тамъ може да се прехвърли на временнитѣ бирници или на постояннитѣ бирници — нищо по-лесно отъ това.

Мисълта ми е, че едно усъвършенствуване на законопроекта е много лесно — съ единъ или два члена отъ по нѣколко думи това може да се постигне.

Пари за довършването на четиритѣ стратегически линии сѣ необходими. Въ този моментъ азъ не мога да ви кажа всички причини, по които не мога да се съглася така лесно да се прибѣгва до заеми. Азъ изтъкнахъ и снощи, че данѣкътъ, колкото и да тежи, ще бѣде по-малко бреме, отколкото, ако трѣгнемъ по пътя на заемитѣ въ този моментъ.

Въ комисията ще се види прогресията докѣде трѣбва да отиде. Учудени бѣха нѣкои отъ това, че се прави единъ такъвъ скокъ — отъ 30 л. се отива до 20.000 л. и нагоре. Но вие ще решите дали въ желанието си да прокараме по-голямъ справедливостъ съ тая прогресия трѣбва да правимъ такъвъ голѣмъ скокъ или това трѣбва да стане постепенно.

Въ всѣки случай, азъ съмъ далъ съгласие за законопроекта, защото съмъ убеденъ въ необходимостта да се довършатъ тѣзи четири стратегически линии и то да се довършатъ още тази година.

Тѣзи сѣ нѣколкото думи, които искахъ да кажа по бележитѣ на г-нъ проф. Петко Стайновъ. Извинявамъ се, че прекъснахъ реда на ораторитѣ, защото редното е, когато се изкажатъ всички оратори, да кажа и азъ нѣколко думи, ако това бѣде необходимо, и то следъ като г-нъ министърътъ на благоустройството си защити законопроекта, понеже е внесенъ отъ него. (Ръкопѣтскания)

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Минчо Ковачевъ.

Минчо Ковачевъ: Г-да народни представители! Известно е на всички ви, че едно отъ недоволствата на българското население, които то предави преди изборитѣ, бѣше това, че у насъ данѣцитѣ сѣ многобройни и че гражданитѣ не могатъ да ги разбератъ докѣде стигатъ, какви сѣ и че всѣки пътъ, когато отидатъ при данѣчния началникъ, извиратъ нови данѣци. И действително, у насъ данѣцитѣ станаха толкова многобройни, толкова раздробени, че не знамъ дали има гражданинъ, който да може добре да познава размѣра на данѣцитѣ си и съ кои именно данѣци е обложенъ.

Една отъ голѣмитѣ наши задачи е да се помѣчимъ да оеднаквимъ данѣцитѣ, да ги съберемъ въ едно, да опредѣлимъ на българския данѣкоплатецъ единъ данѣкъ, за да го знае въ какъвъ размѣръ е и да си прави разчетъ какъ по-лесно да го плаща.

Вдругъ, обаче, ние виждаме, че ежедневно се създаватъ все по-нови и нови данѣци. Около този въпросъ бѣ трѣбвало да се говори малко по-късно, когато ще се откриятъ дебатитѣ по бюджета, но азъ съмъ длъженъ и сега мимоходомъ да го мина.

Има и едно друго обстоятелство: за всѣки ресоръ ние слагаме отдѣлни данѣци. Условиата, при които ние живѣемъ, условиата, при които се развива нашиятъ стопански и политически животъ, налагатъ въ всѣко време, а особено сега, да подберемъ онова, което е най-доходно, най-целесъобразно, най-нуждно, и него да застроимъ, безъ да държимъ смѣтка, къмъ чий ресоръ сѣ срѣдствата и отъ кой фондъ идатъ тѣ. Днесъ ни се предлага единъ начинъ за строежъ на желѣзници, който е много оправданъ, добре мотивиранъ — нуждитѣ сѣ голѣми — но азъ смѣтамъ, че г-нъ министърътъ на търгозията би могълъ да се яви да ни каже: рудното дѣло представлява по-голямъ, по-сериозенъ обектъ, по-голямъ необходимостъ, по-голямъ доходностъ — дайте да създадемъ единъ данѣкъ и за рудитѣ! Просвѣтното министерство сѣщо би могло да излѣзе съ сериозни мотиви за строежъ на училища. Министерството на вътрешнитѣ работи — за болници и т. н., и ние всичко туй ще трѣбва да го разглеждаме и да гласуваме за всѣки ресоръ отдѣлно. Ние дойдохме до положение да имаме разкошни съдебни палати, а да нѣмаме болници, защото единитѣ се строятъ отъ фондъ, а за другитѣ нѣма фондъ.

Мене ми се струва, че това е единъ голѣмъ въпросъ, върху който трѣбва да се замислимъ. Трѣбва да се помѣчимъ да създадемъ такава система, че всички приходи да влѣзатъ въ единъ купъ и оттамъ да се разпредѣлятъ съобразно нуждитѣ, съобразно условиата, съобразно доходността и необходимостта отъ дадено мѣроприятие, което държавата трѣбва да реализира.

Не съмъ далечъ отъ убеждението, че сѣ нуждни желѣзници за стопанството, че и за други цели. Че за строежъ на желѣзници държавата не разполага съ срѣдства отъ редовния бюджетъ, и това зная. Че трѣбва да се търсятъ по-други срѣдства — това е наложително. Че заеми мѣчно могатъ да се намѣрятъ, защото Българската земеделска и кооперативна банка е раздала много заеми и не може да се бѣрка вече тамъ, и това се знае.

Намъ се сервира сега законопроектъ за събиране на 200.000.000 л. данѣци за постройка на желѣзници. Не виждате ли, че мѣрката е 200.000.000 л.? Това личи отъ мотивитѣ, защото 5%, представявайки 10.000.000 л., ще се отдѣлятъ за пристанища; значи, цѣлокупниятъ данѣкъ трѣбва да представлява 200.000.000 л. Този данѣкъ е 200.000.000 л. Вчера установихме другъ данѣкъ, който ще бѣде не по-малкъ отъ 300-400.000.000 л. Утре ще създадемъ други данѣци отъ 400-500-600.000.000 л. Не зная на кой грѣбъ ще се стовари това и какъ въобще ще се понесе!

Какви сѣ целитѣ на този облогъ? Целитѣ на този облогъ сѣ: 95% отъ приходитѣ да отидатъ за българскитѣ държавни желѣзници, 5% да отидатъ за пристанищата. Едно такова ограничение азъ смѣтамъ, че не би било умѣстно въ законопроекта. Ние не знаемъ кѣде ще бѣдатъ нуждни повече срѣдства — дали за строежъ на пристанища, или на желѣзници. Нека поне тукъ да не целимъ кредититѣ, защото утре, по силата на този законъ, г-нъ министърътъ на желѣзницитѣ и г-нъ министърътъ на благоустройството не ще бѣдатъ въ състояние да удовлетворятъ нѣкоя напѣтина и сравнително много по-належаща нужда, отколкото друга, за която сѣ предназначени срѣдствата.

Ако дойде въпросъ да правимъ преценка, кое е по-полезно и кѣде трѣбва по-напредъ да се дадатъ срѣдства, азъ бихъ казалъ: ние занемарихме пристанищата, забравихме воднитѣ пѣтища, които Богъ ни даде, и трѣгнахме по горитѣ да правимъ желѣзници; изоставихме воднитѣ пѣтища и не зная дали не трѣбва да се срамуваме, че имаме само 3 шлепа на Дунава и да се утешаваме само съ едно — че миналата година се гласува единъ кредитъ въ размѣръ на 170.000.000 л., за да развѣемъ българския флагъ по Дунава. Нуждни сѣ срѣдства и за съобщенията по Черно-море. Нуждни сѣ срѣдства навсѣкѣде.

Какъвъ начинъ на облагане ни се предлага? Предлага ни се прогресивно облагане. Естествено, че при настоящето положение, при настоящия стремежъ за социални правди и тѣмъ подобни, прогресивното облагане ще трѣбва да го възприемемъ по принципъ. Надникнемъ ли, обаче, въ детайлитѣ, въ начина, по който ще се приложи това облагане, ще дойдемъ да се убедимъ, че е не само неправилно, но и доста погрѣшно, доста смутително и дори въ нѣкои случаи би направило пакостъ.

Намъ се предлага едно прогресивно облагане отъ 30 л. нагоре до безконечност, доколкото могат да бждатъ безогренични българските капитали. Базата на облагането за дребните съществувания е brutният приходъ. Но има другъ родъ облагане — облагането върху дружества, популярни банки, акционерни дружества, събирателни дружества и дружества съ ограничена отговорност и кооперации, които, по наредбата-законъ за едnodневния доходъ, плащатъ върху brutния си приходъ, като извадятъ само платеният лихви. Подъ думата brutенъ приходъ, както се практикува, се разбира печалбата имъ, разходитъ за чиновниците, разходитъ за гербови марки, данъцитъ. Всичко туй сумирано се дѣли на 360 и се получава едnodневниятъ доходъ.

Едnodневниятъ данъкъ, предопредѣленъ въ началото за благородни цели — за подпомагане на беднитъ и пр. — не създаваше смутъ; всѣки гражданинъ, макаръ че го чувствуваше като несправедливъ, плащаше го доброволно. Сега, обаче, когато става 14 надници, тоя данъкъ става вече тежкъ, става опасенъ — доголкозъ доколкото ще смѣтнете, че съществуването на колективния капиталъ при кооперациитъ, при популярнитъ банки, при акционернитъ дружества и при събирателнитъ дружества е полезенъ. А ако отречете тоя капиталъ като полезенъ, азъ съ васъ наедно ще кажа: дерете, унищожавайте!

Азъ ще ви посоча само нѣколко цифри, за да имате по-ясна картина за онова, което ще плащатъ като желѣзнопжтенъ данъкъ юридическите лица. Азъ съмъ ги извадилъ отъ „Държавенъ вестникъ“ и смѣтамъ, че не е излишно да посоча и имена.

Популярната банка въ Габрово, при печалба отъ 576.000 л., ще плати желѣзнопжтенъ данъкъ 85.000 л.

Популярната банка въ Пазарджикъ, при една печалба отъ 460.000 л., ще плати 65.000 л. желѣзнопжтенъ данъкъ.

Популярната банка въ Плевенъ, при 370.000 л. печалба, ще плати 45.000 л. желѣзнопжтенъ данъкъ.

Софийската кооперативна банка ще плати 35.000 л. желѣзнопжтенъ данъкъ и нѣколкократно повече едnodневенъ данъкъ.

Ангелъ Стояновъ: Какъ ги изчислявате?

Минчо Ковачевъ: Върху brutната печалба до единъ милионъ лева — 15.000 л. и следъ това на всѣки 100.000 л. — по 2.000 л.

Популярната банка въ Габрово има brutна печалба 450.000 л. — върху нея се изчислява — ще плати за първия милионъ 15.000 л. и за първитъ 35 части по 2.000 л. — 70.000 л.

Ангелъ Стояновъ: Казахте 460.000 л.

Минчо Ковачевъ: Ако може нѣкой, нека ме опровергае, но това сж извадки отъ отчетитъ на популярнитъ банки, публикувани въ „Държавенъ вестникъ“. Само нѣколко примѣри давамъ, но почти същото положение е за всѣки, съ изключение на нѣколко доста затруднени популярни банки. Тамъ не съмъ бутналъ, защото е много страшно. За частнитъ фирми съмъ вземалъ сведения пакъ отъ „Държавенъ вестникъ“, за да не се каже, че съмъ налущкалъ случайни фирми.

Фирма „Мусала“ има загуба 90.000 л., ще плати 46.000 л. желѣзнопжтенъ данъкъ, вѣнъ отъ около 100.000 л. еднократенъ данъкъ.

Фирма „Кабо“, на която всѣки завиждаме, ще плати 120.000 л. желѣзнопжтенъ данъкъ и 250.000 л. еднократенъ при 640.000 л. печалба.

Фирма „Кораловагъ“, при 780.000 л. загуба — известно е, че тя губи — ще трѣбва да плати 35.000 л. желѣзнопжтенъ данъкъ и 81.000 л. еднократенъ, или всичко 116.000 л. Ще трѣбва обязательно държавата да я обяви на търгъ, за да ликвидира!

Фирма „Вулканъ“ — завидна фирма — при 71.000 л. печалба ще плати 19.000 л. желѣзнопжтенъ данъкъ и 46.000 л. еднократенъ облогъ.

Фирма „Мерино“ — пакъ завидна фирма — ще трѣбва да плати 109.000 л. желѣзнопжтенъ данъкъ и 220.000 л. еднократенъ облогъ, при 560.000 л. чиста печалба.

Фирмата „Единъ“ ще плати 45.000 л. желѣзнопжтенъ данъкъ и 96.000 л. еднократенъ. Не искамъ по-нататѣкъ да изброявамъ. Всѣки може да вземе „Държавенъ вестникъ“, да намѣри баланситъ на фирмитъ или отчетитъ на популярнитъ банки и да направи смѣтка.

При това положение, при този облогъ по двата закона, и по-специално по този, за който говоримъ, популярнитъ банки ще трѣбва да намалятъ дивидентитъ си на 2%. Азъ вѣрвамъ, че почти всѣки членувате въ популярни

банки и знаете какво е отражението, когато се намали до такава низка степенъ дивидентътъ. Думата е за онѣзи банки, които даватъ дивидентъ. Популярнитъ банки обикновено даватъ отъ 3 до 4% дивидентъ, но има нѣкои, които нищо не даватъ. Последниятъ ще посочатъ по-голяма загуба. Какъ ще се отрази това навѣнъ и дали нѣма да се отрази нѣкакъ гибелно за популярнитъ банки, които единствени сж оставали крепителъ на банковото дѣло?

Следъ като навремето всѣки викаха: „Дръжте банкеритъ, унищожавайте ги!“, сега плачемъ за тѣхъ. Какъ ще се отрази това и върху отдѣлнитъ фирми, където се колективизиратъ, така да се каже, дребнитъ капитали. Образуватъ се събирателни дружества, събиратъ се малки капитали, събиратъ се усилията на хората и се допълватъ едни други, за да образуватъ по-голямо стопанско ядро, за да вършатъ полезна работа въ нашия стопански животъ. Този новъ облогъ, безспорно, ще се отрази пагубно, защото тия хора, при облаганята върху тая база, която е приета, ще предпочитатъ да се раздѣлятъ, за да попаднатъ подъ едно друго облагане — върху реалния доходъ. Забележете, че когато слагате тоя облогъ, ще има едно двойно облагане върху заплатитъ на чиновниците въ дружествата. И върху гербовитъ марки, които се купуватъ и употребяватъ, ще легнатъ още 20%! Фактически тѣзи данѣци увеличаватъ стойността на гербовитъ марки съ 25-30%.

При разглеждането на този въпросъ въ комисията азъ бихъ помолитъ да се направятъ по-подробни изучвания — азъ за себе си съмъ ги направилъ — и да не се разглеждатъ само тия случаи, които посочихъ. Въ „Държавенъ вестникъ“ ще намѣрите и други случаи. Ще трѣбва да видимъ, ще могатъ ли да съществуватъ по-нататѣкъ колективнитъ организации, не се ли създаватъ условия за тѣхното подриване, не се ли разстройва почвата, на която тѣ вирѣятъ. Когато заговоримъ за отчетитъ на дружествата, за начина, по който ние ще строимъ нашето стопанство, когато дойдемъ до констатацията, че богатства и трудъ има, а капитали нѣма, тогава вече ще се запитаемъ: по какъвъ начинъ ще създаваме капиталитъ, следъ като сме създали всѣки условия да ги разцелимъ и да не бждатъ полезни?

Както въ нашия общественъ животъ се говори за обединение, защото само чрезъ обединението има успѣхъ и прогресъ, така сжщо и капиталитъ трѣбва да се обединяватъ, за да има прогресъ, за да има творчество. Това е като кубратовитъ прѣчки: разедините ли капитала, той е вреденъ; обедините ли го, той е творчески, той създава блага.

Но ние живѣемъ при едно настроение: дръжте голѣмитъ капитали, защото тѣ печелятъ! Къде сж? Дръжте акционернитъ дружества! Кои сж тѣ? Ами тѣ сж съставени отъ 10-15-20-30 малки акционери, събрали срѣдствата си, обединили силитъ си, капиталитъ си, знанията си, за да творятъ. Има случаи, където съществуватъ голѣми капитали подъ прикрита форма. Дайте тѣхъ да обложимъ, а не да преследваме и да унищожимъ онова, което е полезно за нашия общественъ и стопански животъ.

Азъ вчера казахъ на г-на министра на финанситъ, че обложитъ върху дружествата е стигналъ до 60%, но съмъ се излъгалъ — той е повече, защото не съмъ предвидилъ още две-три пера. Той е стигналъ повече отъ 60% върху печалбитъ. Често чувамъ да се казва: „Въ Германия 90% се облага вече“. Съгласенъ съмъ, нека да бжде и 95%, но 5-тѣ на сто, които ще получимъ, да дадатъ възможностъ за скроменъ животъ, а не да разстройваме строенитъ съ години стопански организации, отъ които имаме голѣма нужда особено сега.

Азъ смѣтамъ, че е излишно да говоря за значението на желѣзницитъ и т. н. Считамъ, че се изяснихъ добре и че е достатъчно това, което казахъ, за да упътятъ комисията при разглеждането на законопроекта да вземе предвидъ преди всичко базата за облагане и да даде съответни препорѣки, за да не станатъ законитъ тежки — и единиятъ и другиятъ — да не се разстройва нашиятъ стопански животъ и да се даде възможностъ на онова, което е събрано, което е обединено, да твори и да създава богатства у насъ. Да се вземе предвидъ, че нуждата отъ пристанища и водни съобщения е много по-голяма и по-насъщна, отколкото желѣзнопжтнитъ съобщения, и, следъ като се направи една по-добра преценка, да се махне това разграничение: 95% за желѣзницитъ и 5% за пристанищата.

Вѣрѣки че този законопроектъ носи една нова тежестъ за населението, поради изключителнитъ времена, въ които живѣемъ, ще го одобримъ, ще го приемемъ, ще

го гласуваме, стига само, както казахъ, основата да бѣде правилна и да не дойдемъ до положението, когато чукаме тукъ, да се пука насреща. (Ржкоплѣскания отъ нѣкои народни представители)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Г-да народни представители! Понеже часътъ е вече 8, моля да се съгласите да преустановимъ заседанието, като следното заседание бѣде утре въ 15 ч. Въ съгласие съ правителството, предлагамъ за утрешното заседание следния дневенъ редъ:

1. Одобрение предложението за разрешаване износа на 300 тона оризъ.

Първо четене на законопроектитъ:

2. За измѣнение и допълнение на закона за разширение на желѣзнопътната мрежа и на пристанищата — продължение разискванията.

3. За гражданската мобилизация.

4. За допълнение на чл. 44 отъ закона за минитѣ.

5. За отмѣнение наредбата-законъ за производство на конопено-ютени тъкани.

Одобрение предложенията:

6. За одобрение I-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 15 мартъ 1940 г., протоколъ № 42 — относно доставянето на държавата електролитна медъ отъ французкото дружество на минитѣ при „Луда-Яна“, а. д. — агенция София, срещу изнесенитѣ отъ него отъ собственитѣ му периметри и концесии медни руди.

7. За разрешаване износа на 2.700 тона старо желѣзо.

8. Първо четене на законопроекта за измѣнение и допълнение наредбата-законъ за данъка върху приходитѣ.

9. Одобрение решенията на прошетарната комисия.

Тѣзи отъ г-да народнитѣ представители, които сѣ съгласни съ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 19 ч. 50 м.)

Подпредседателъ: ДИМИТЪРЪ ПЕШЕВЪ

**Секретари: {АНГЕЛЪ ВЪЛЧЕВЪ
{АЛЕКСАНДЪРЪ ЗАГОРОВЪ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: ДОНЧО ДУКОВЪ